

SAVA

NEWSFLASH

INTERVIEW: BIRGIT VOGEL

**We face difficult situations occasionally,
but the Danube is a connecting and unifying river**

- 2nd „Sava“ planning cycle successfully finalized
- Analysis of the national reports on FASRB implementation
- New international passenger terminal in Sremska Mitrovica

TABLE OF CONTENTS

3	Foreword
4	News and Announcements
6	Analysis of the national reports of FASRB implementation <i>It is confirmed the significant overall progress towards the achievement of the jointly agreed objectives</i>
8	2 nd „Sava“ planning cycle successfully finalized
10	Interview – Birgit Vogel, Executive secretary of the International Commission for the Protection of the Danube River <i>We face difficult situations occasionally, but the Danube is a connecting and unifying river</i>
12	Updated and approved Sava PFRA report
13	Project RECONNECT - a new culture of co-creation in land-use planning
14	UN 2023 Water Conference
16	New international passenger terminal in Sremska Mitrovica
17	Marina on the Kupa River in Sisak
18	Study trips within the project „Can you hear our rivers?“
20	SHELTER project - Enhancement of the resilience of the cultural heritage endangered by floods
22	Poster: 9 th Meeting of the Parties



DEAR READERS,

In front of you is the new issue of the Sava NewsFlash, in which we will introduce the most significant results achieved in cooperation according to the Framework Agreement on the Sava River Basin (FASRB) and other interesting topics.

In this editorial, I would like to highlight the 9th Meeting of the Parties (MoP), in particular, held on December 9, 2022, in Zagreb. As usual, the MoP was attended by high-level delegations from the Parties and guests from the international community. The key objective, i.e. the status of implementation of the FASRB between the two meetings and the key challenges ahead, were expressed in national reports submitted for the 9th MoP.

The Parties to the FASRB adopted a joint Declaration as the final act of the 9th MoP, expressing their satisfaction with the progress and concrete results in the implementation of the FASRB, particularly praising the approval of the second Sava River Basin Management Plan (Sava RBMP) as a major achievement in regional cooperation in the water sector, leading towards the fulfilment of one of the main objectives of the FASRB - Establishment of sustainable water management; and the remarkable work of the Sava Commission as the coordinating body, in developing the second, updated Sava RBMP.

Since one of the ultimate goals of the Framework Agreement on the Sava River Basin (FASRB) is to regulate the issues of sustainable flood management in the Sava River Basin, in that regard, in this issue, you can be acquainted with the updated Preliminary Flood Risk Assessment in the Sava River basin (Sava PFRA).

Moreover, you will be introduced to the Horizon 2020 project RECONNECT which deals with demonstrating, evaluating and upscaling large-scale nature-based solutions (NBS) for hydrometeorological risk reduction.

Furthermore, you can read an interview with Ms. Birgit Vogel, Acting Secretary of the ICPDR and get acquainted with her view of the



ICPDR's role and work within the Danube region and her assessment of the cooperation with the Sava Commission, as well.

In the field of navigation, I am pleased to announce the official opening of the new international passenger terminal on the Sava River in Sremska Mitrovica, as well as the work on the first marina on the Kupa River in Sisak.

In this introductory address, among all other activities and events presented in this issue, I would like to stress the cooperation of the Sava Youth Parliament and the Scheldt Youth Parliament, which join forces and find ways to fight climate change through the voices of young people in the framework of the project "Can you hear our rivers?"

As to the cultural heritage in the Sava River Basin, it was recently finalized SHELTER project - Sustainable Historic Environments holistic reconstruction through Technological Enhancement and community-based Resilience, committed to the stronger protection of cultural heritage, which was in increasing danger of flooding due to climate changes. Within that project, Sava Commission and UNESCO Regional Bureau for Science and Culture in Europe joined their capacities and mechanisms of cooperation and co-coordinated the Shelter project activities through Open Labs, one of which was the Sava River Basin.

We hope you will find the topics presented in this edition of Sava NewsFlash interesting, so I wish you a pleasant reading!

Duško Isaković,

Sava NewsFlash Editor

IMPRESSUM

Publisher:

International Sava River Basin Commission; Zagreb (Croatia), Kneza Branimira 29
Tel./Fax: +385 1 488 6960, 488 6986; E-mail: isrbc@savacommission.org

Executive Editor: Duško Isaković

Assistant Editor: Marko Barišić

Editing Board: Meliha Lepara (BA), Jelena Pinezić Malbaša (HR),

Olivera Janković (RS), Barbara Potočnik (SI)

Design and Print: Optimum Dizajn Ltd.

Photo on the cover page: Turning basin in the Zasavica; Author: Duško Isaković

Sava NewsFlash is the official bulletin of International Sava River Basin Commission (ISRBC), published twice per annum as a bilingual edition – in English and the chosen official language of ISRBC for each edition. It is aimed to present the overview of the most important activities, projects and results achieved in the fields relating to *Framework Agreement on the Sava River Basin*, to provide useful information and enable better communication of stakeholders and the wider public with ISRBC, and thus promote the values and potentials of the Sava River Basin.

Sava NewsFlash is available on ISRBC's web-site at:
www.savacommission.org.

NEWS AND ANNOUNCEMENTS



The Republic of Serbia took over the presidency of the Sava Commission from the Republic of Croatia

At the 63rd session of the Sava Commission held on June 28, 2023, a change in the chairmanship of the Sava Commission was noted following the principle of rotation as agreed in the Framework Agreement on the Sava River Basin. On that occasion, the former chairperson of the Sava Commission, Dr. Duška Kunštek, Director of the Directorate for Inland Navigation in the Ministry of the Sea, Transport and Infrastructure of the Republic of Croatia, expressed her great satisfaction that in the past three years of her presidency, she was a participant in successful events such as the development and the application of the Flood Forecasting and Warning System of the Sava River Basin, adoption of the 2nd Sava River Basin Management Plan and, in particular, signing of an agreement with the World Bank, on behalf of the Sava Commission, on the implementation of the regional component of the World Bank program for the Sava and Drina Rivers Corridors Integrated Development Program, which will, through a series of agreed projects, enable additional momentum to strengthen regional cooperation and implementation of the Framework Agreement.

Taking over the presidency of the Sava Commission, Mrs. Maja Grbić, acting Director of the Water Directorate of the Ministry of Agriculture, Forestry and Water Management of the Republic of Serbia, expressed her satisfaction that she will chair the Sava Commission for the next three years, as well as her desire to continue strengthening regional cooperation in the field of water management.

*It will be held end of September/
beginning of October 2023*



'LET'S WORK WITH NATURE'

11th SAVA YOUTH PARLIAMENT TO BE HELD IN AUTUMN

The participants will be students from secondary schools from the Sava riparian countries and a team of young experts

The 11th Sava Youth Parliament (SYP) will be held in Ljubljana (SI) with the slogan "Let's work with Nature!". The participants will be students from secondary schools from the Sava riparian countries and a team of young experts between 19 and 25 years old. SYP will focus on Nature Based Solutions (NBS) in water management, which also support nature social services, affect biodiversity, mitigate climate change, and improve the living environment.

Although the potential of NBS has already been recognized, conventional measures still prevail due to a lack of information and fragmentation of knowledge. At the 11th SYP the young people will get an overview of the NBS and recognized practical examples of wastewater treatment, flood risk reduction and solutions for healthy cities.

Please follow the information on the website of the [Sava Youth Parliament](#).

SDIP-Grant Agreement Signed

The Sava Drina Rivers Corridors Integrated Development Program

International Bank for Reconstruction and Development, acting as an Implementing Agency of the Global Environment Facility, and International Sava River Basin Commission, on August 31st, 2022, signed the Grant Agreement for the purpose of financing the regional activities under the Sava Drina Rivers Corridors Integrated Development Program (SDIP). Regional activities aim

at strengthening strategic regional dialogue, joint planning, sustainable management, and development of the shared water resources in the Sava and Drina River Basin, building resilience to climatic shocks. Furthermore, the regional component will serve as a crucial confidence-building platform that will bring together the national actors and strengthen the institutions

SIGNED MEMORANDUM OF UNDERSTANDING WITH WMO

Based on the Memorandum integration of Sava HIS with WHOS has started

After many years of successful cooperation and jointly implemented activities in the field of hydrological and meteorological issues, ISRBC and the World Meteorological Organization (WMO) signed the Memorandum of Understanding on September 15th, 2022. The signatories of the Memorandum are Mr. Peteri Talas, General Secretary on behalf of WMO and Mr. Dragan Zeljko, Executive Secretary on behalf of the ISRBC.

The Memorandum between ISRBC and WMO particularly supports activities

related to cooperation in joint projects and initiatives' planning and implementation, exchange of knowledge, experiences, good practices and results of scientific, research and development projects and joint work to promote the exchange of data and information at the regional and global level.

Based on the Memorandum and the expressed interest by ISRBC to collaborate in a pilot of the WMO Hydrological Observing System (WHOS), integration of Sava HIS with WHOS has started.



Signing Ceremony, Mr. Peteri Talas, General Secretary on behalf of WMO (right) and Mr. Dragan Zeljko, Executive Secretary on behalf of ISRBC (left)

WACOM project finished on December 31, 2022

The project "Water Contingency Management in the Sava River Basin" (WACOM), financed by the Danube Transnational Programme, started on July 1, 2020, and formally finished on December 31, 2022. WACOM is a project of a transboundary and cross-sectional nature which includes the institutions for water management, navigation, and civil protection from SI, HR, BA and RS.

The main achievements of the project are:

- Development of the model enabling forecast of oil slick propagation for the Sava River;
- Upgrade of [Sava GIS](#) with APC and NAV modules;
- Development of Incident Command System tools (Transnational Incident Coordination Tool (ICS 207) and Situational Awareness Tool (ICS 209));
- Execution of Tabletop Exercises where the ICS tools have been demonstrated;
- Development of strategies for emergency response (Sava STEER);
- Communication activities (newsletters, workshops, conferences, presentations at > 50 events, articles, Sava Youth Parliament etc.)

More information is available on the official website of the [WACOM project](#).



is to be implemented through two phases over a 10-year period

and collaboration procedures. It intends to make the Sava River Basin less vulnerable to floods and droughts by, inter alia, focusing on integrated water resources management and transboundary cooperation on flood and drought monitoring and mitigation, thereby making riparian countries more resilient to extreme weather events. The SDIP is to be implemented through

two phases over a 10-year period. While the SDIP-Phase I will last until July 2026, creating opportunities for significant improvement and strengthening of the strategic regional dialogue, joint planning, sustainable management, and development of the shared water resources in the Sava River Basin, thus substantially contributing to the implementation of the FASRB.

REVIEW ANALYSIS OF THE 8th NATIONAL REPORTS OF THE FASRB IMPLEMENTATION

SIGNIFICANT OVERALL PROGRESS TOWARDS THE ACHIEVEMENT OF THE JOINTLY AGREED OBJECTIVES CONFIRMED

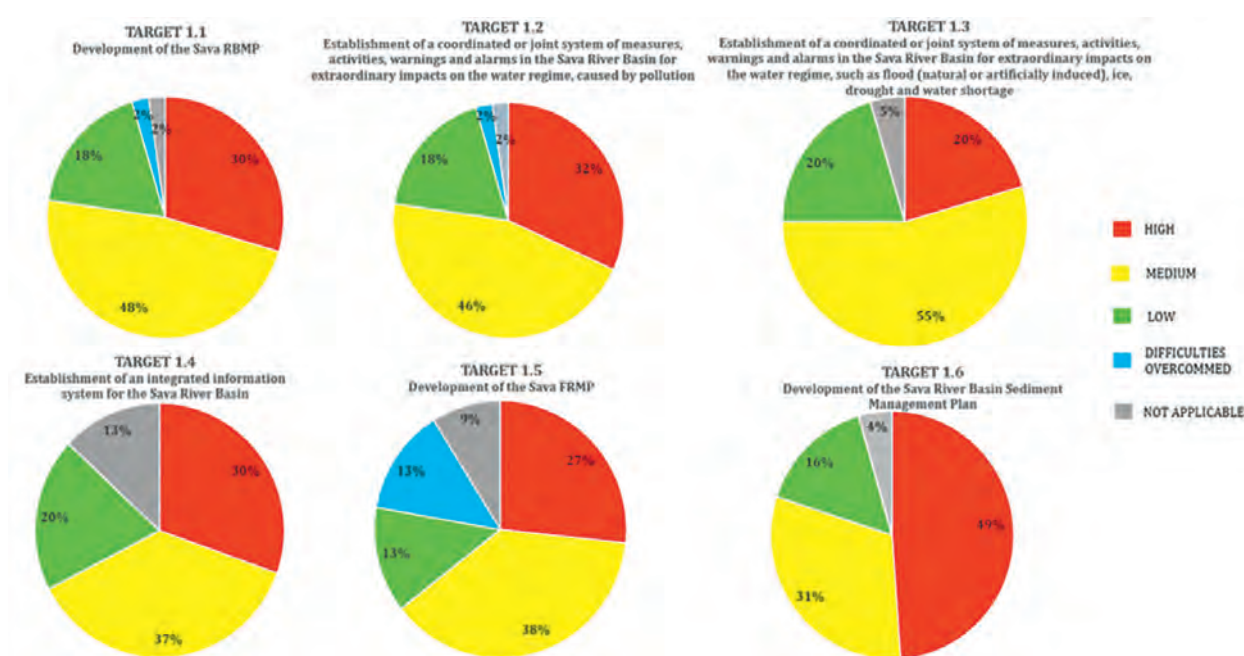


Figure 1: Assessment of difficulties faced in the implementation of targets related to the water management goal

Significant obstacles in goal achievement are a lack of financial and technical resources, economic incentives, capacities on a local level, and scientific research to support the targets' achievement

Framework Agreement on the Sava River Basin (FASRB), the foundation for transboundary cooperation of governments, institutions, and individuals towards sustainable development of the Sava River Basin, was signed by its Parties (Bosna and Herzegovina, Republic of Croatia, Republic of Slovenia and Republic of Serbia) on December 3, 2002, in Kranjska Gora, Slovenia and ratified in 2004.

Following the entering into force of the FASRB, the Parties convene regular meetings aiming to keep under continuous review the implementation of the FASRB. On the 1st Meeting of the Parties (MoP) held in Zagreb in 2007, the Methodology for Permanent Monitoring of the Implementation of the FASRB (Methodology) was adopted. The Methodology involves a regular reporting mechanism by the Parties, defines the role of the ISRBC and its Secretariat in the reporting

process, and the provision of information to stakeholders and the general public. Starting from the 2nd MoP, the Parties prepare national reports, which involve information about FASRB implementation, difficulties and obstacles faced, alongside with information about respective legislation, relevant programs, and projects on the national levels in the fields of water management and navigation which support the implementation of the FASRB. Reports are structured to facilitate information sharing, monitoring, and assessment of the FASRB implementation in five chapters, addressing (i) the Status of Water management Issues, (ii) the Status of navigation Issues, (iii) Legislation review and

institutional framework, (iv) Any other issues of importance for the implementation of the FASRB and its protocols, and (v) progress towards the implementation of the FASRB and its protocols.

For the 9th meeting of the Parties that was held on December 9, 2022, hosted by the Republic of Croatia, the Parties submitted their 8th national reports on the implementation of FASRB for the period from July 1, 2019, to June 30, 2022.

Information on the status of water management and navigation issues collected in the 8th national reports comprise information on two main goals with the related targets presented in Figure 1 and Figure 2.

Each of the targets is assessed in relation to the following obstacles and difficulties faced in the achievement process (i) Limited public participation and stakeholder involvement, (ii) Lack of financial resources, (iii) Lack of human resources, (iv) Lack of technical resources, (v) Lack of economic incentive measures, (vi) Lack of synergies at national and international levels, (vii) Lack of cooperation among Parties, (viii) Lack of appropriate policies and laws, (ix) Lack of

capacities of local communities, (x) Weak law enforcement capacity, (xi) Lack of adequate scientific research capacities to support all the objectives, (xii) other.

Obstacles are evaluated as high, medium, low, difficulties that existed but are overcome or not applicable.

Considering the implementation of Goal 1: *Coordination and Cooperation in the Establishment of Sustainable Water Management*, as indicated in Figure 1, the highest achievements are reached in the implementation of Target 1.3., while the most significant challenges are recognized in the implementation of Target 1.6. For all targets, difficulties are assessed as high or medium in more than 50%, indicating the additional efforts needed for the further implementation of the FASRB in the field of water management. As the most significant obstacles, identified as high by at least 3 Parties, are recognized as follows: lack of human (Target 1.1, 1.2, 1.5, and 1.6), financial (target 1.3, 1.6) and technical (Target 1.5, 1.6) resources, economic incentives (Target 1.6), lack of capacities at the local level (Target 1.1, 1.2) and lack of adequate scientific research capacities to support the objectives (Target 1.6).

In the field of navigation (Figure 2), implementation of Goal 2: *Coordination and Cooperation in the Establishment of International Regime of Navigation*, difficulties are assessed with the significance high and medium in less than 50%, except for Target 2.5. The high percentage of the assessment as “non-applicable” originates from the information provided by the Republic of Slovenia for all targets except the target 2.5. As the most significant obstacles in the achievement of the targets in the field of navigation, defined as “high” by at least three Parties are defined: lack of financing (Target 2.1) and lack of technical resources (Target 2.5)

By the declaration from the 9th Meeting of the Parties, the significant overall progress towards the achievement of the jointly agreed objectives set by the FASRB and its protocols that have been made in the reporting period are acknowledged, and the Parties, taking into consideration the 8th Country Reports on implementation of the FASRB, and the work of the Sava Commission, accepted the Report on the implementation of the FASRB for the period from July 1, 2019, to June 30, 2022.

Jovana Rašeta Bastić,
Samo Grošelj,
ISRBC Secretariat

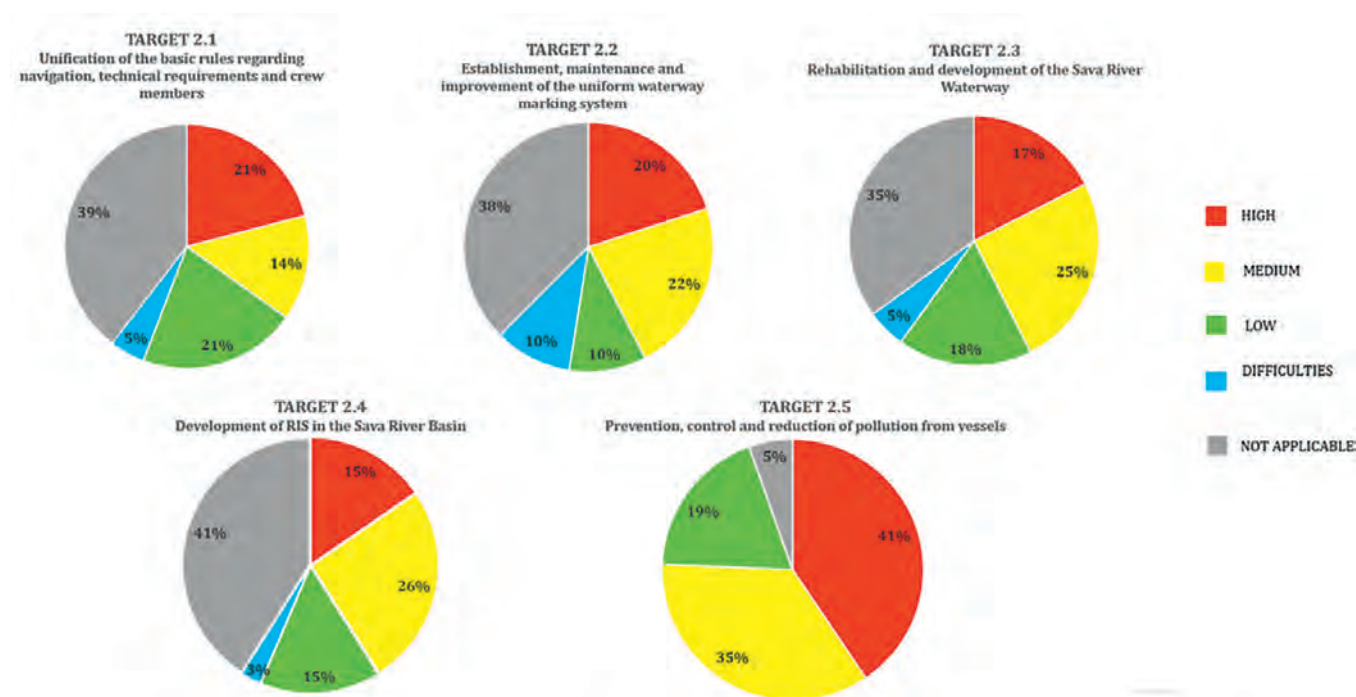


Figure 2: Assessment of difficulties faced in the implementation of targets related to the navigation goal

Footnote: For more information, 8th National Reports, as well as the Report on FASRB implementation from July 1, 2019, to June 30, 2022, prepared by the ISRBC for the 9th MoP, are available on the official website of the ISRBC.



SUCCESS A MAJOR ACHIEVEMENT IN REGIONAL COOPERATION IN THE WATER SECTOR, LEADING TOWARDS THE FULFILMENT OF ONE OF THE MAIN OBJECTIVES OF THE FASRB

2nd „SAVA“ PLANNING CYCLE SUCCESSFULLY FINALIZED

The 2nd Sava RBMP represents the result of years of joint and dedicated work and the great collective effort of institutions and experts from the Sava countries coordinated by the ISRBC's Secretariat

At the 9th Meeting of the Parties (MoP), the Parties to the Framework Agreement on the Sava River Basin (FASRB) and Montenegro approved the 2nd Sava River Basin Management Plan (2nd Sava RBMP, Plan) as a major achievement in regional cooperation in the water sector, leading towards the fulfilment of one of the main objectives of the FASRB - *Establishment of sustainable water management*, marking finalization of the 2nd „Sava“ planning cycle.

2nd Sava RBMP, covering the six years 2022-2027, is developed to the possible extent in accordance with the Water Framework Directive (WFD). It aims to enhance the basin-wide policy

framework for preventing further deterioration or/and improving the status of all waters, providing the basis for strengthening the transboundary collaboration towards long-term and sustainable use of the water resources within the Sava River Basin. The preparation of the Plan is in accordance with Article 12 of the FASRB: *“The Parties agree to develop joint and/or integrated Plan on the management of the water resources of the Sava River Basin and to cooperate on its preparatory activities”*. Moreover, based on the updated data and information delivered by the Parties and Montenegro, the 2nd Sava RBMP follows the processes ongoing at the Danube River Basin level and the outline of the 1st Sava RBMP (2014).

The 2nd Sava RBMP represents the result of years of joint and dedicated work and the great collective effort of institutions and experts from the Sava countries coordinated by the ISRBC's Secretariat. The final result is even more significant since it was achieved without external financial assistance and in pandemic conditions. The significant advancements, as indicated in Figure 1 and Figure 2, are recognized in this planning cycle, marking the way forward in line with the visions for the Sava River Basin and established objectives.

The main advancements are related to the following:

- Numerous changes introduced through the new surface water bodies delineation, performed in nearly all riparian countries. The changes are based on the more comprehensive implementation

DATA EXCHANGED / UPDATED THROUGH A COMMON DATA SHARING PLATFORM SAVA GIS INCREASED, FROM 85% TO 95% FOR SPATIAL DATA SETS REQUIREMENTS AND FROM 15% TO 55% FOR RELATED (ATTRIBUTE) DATA.



SHARE OF THE BARRIERS PASSABLE FOR FISH, IN TOTAL NUMBER OF RIVER CONTINUITY INTERRUPTIONS INCREASED BY 10%.



THE NUMBER OF SURFACE WATER MONITORING SITES INCREASED BY 50%.

BASIN WIDE DATA BASE OF 463 GROUNDWATER MONITORING SITES IS ESTABLISHED.



Steps towards visions and objectives for the Sava River Basin



DATA COLLECTION ON EXECUTED AND PLANNED DREDGING ARE ONGOING REGULARLY.



THE CONFIDENCE LEVEL OF THE SURFACE AND GROUNDWATER BODIES' STATUS ASSESSMENT SIGNIFICANTLY INCREASED.



INVASIVE ALIEN SPECIES ARE DEFINED IN 13 SUB CATCHMENTS OF THE SAVA RIVER BASIN.

of WFD and more accurate and detailed basis, data and information considered. In addition, the number of groundwater bodies increased by 20%, enabling a more detailed analysis.

- Significant improvement related to agglomerations delineation in a majority of the countries, increased the number of Population Equivalent (PE) connected to the sewage networks, as well decreased PE load of neither connected to sewage system nor treated on the wastewater treatment plants. As a result, the share of agglomeration PE > 2,000 PE not connected to a sewerage collection system nor a wastewater treatment plant decreased by 30% compared with the 1st Sava RBMP. Furthermore, a significant decrease in estimated total BOD₅ and COD emission load by 53% and 57%, respectively, due to the increased number of agglomerations with wastewater treatment plants in the basin (14% of agglomeration with WWTP in 1st Sava RBMP and 30% in the 2nd Sava RBMP due to newly constructed WWTPs in Slovenia and Croatia, mainly).
- Significant improvement in the data exchange practices through the com-

mon Sava GIS platform and enhanced database related to hydromorphology, protected areas and the data on surface and groundwater monitoring.

- Water status assessment improved significantly in all of the Sava countries in terms of methodological approach and achieved confidence level.
- Updated basin-wide economic analysis of water use and water services, with the elaboration of potentials for financing the Programme of measures.

The Programme of measures to achieve visions and management objectives for the Sava River Basin is built on the national measures already in place and outlines the actions to be taken in the forthcoming river basin management cycles to achieve good water status. Furthermore, the Programme of Measures focuses on implementing the relevant EU water-related directives considering the status of the Sava countries with respect to EU membership (member states and/or candidate countries). In the following years, additional efforts are needed for steps toward common

objectives – to prevent further deterioration and/or enhance the status of aquatic and water-dependent ecosystems, promote sustainable water use, enhance protection and improvement of the aquatic environment, surface and groundwater, and contribute to the mitigation of the floods and droughts effects.

Finally, as the message for the years to come, as it is stated in the 9th MoP Declaration, Parties commit themselves „to implement the Programme of Measures foreseen in the updated Sava RBMP, in order to contribute to meeting the common objectives“ and are decisive to “ensure adequate resources for the continuation of the activities coordinated by the Sava Commission, calling for transboundary solutions that will integrate social, environmental and economic principles for sustainable and resilient development of the Sava River Basin”.

Jovana Rašeta Bastić,

Samo Grošelj,

ISRBC Secretariat

INTERVIEW BIRGIT VOGEL, EXECUTIVE SECRETARY OF THE INTERNATIONAL COMMISSION FOR THE PROTECTION OF THE DANUBE RIVER

WE FACE DIFFICULT SITUATIONS OCCASIONALLY, BUT THE DANUBE IS A CONNECTING AND UNIFYING RIVER

The establishment of the Sava Commission holds immense significance as it has successfully brought together the Sava Basin countries, especially after difficult times. I genuinely feel like a member of the Sava family and aim to continue nurturing this sense of unity and growth

In August 2022, you became the 4th Executive Secretary of the ICPDR. How do you see the position and relevance of the ICPDR and its support to the contracting parties towards a cleaner, healthier, and safer Danube River Basin?

I am incredibly proud to be the first woman to hold this position and to be trusted by 15 ICPDR contracting parties. Since the signing of the Convention in 1994, numerous activities have taken place, resulting in remarkable achievements for the entire DRB.

DRB is a blend of EU and non-EU Member states. This diversity presents challenges for implementing the Water Framework Directive (WFD). However, the transboundary water cooperation mechanism has proven successful. Despite new emerging obstacles, such as climate change and droughts, we are actively finding ways to address these challenges.

ICPDR membership is a real boost for Danube countries. In addition to developing its programmes and activities, the ICPDR is a knowledge and capacity-building tool. Membership with the ICPDR has been a catalyst for EU accession. As more Danube countries draw closer to the EU, the Danube itself becomes safer, cleaner, and healthier due to the growing expertise and valuable lessons learned. The work of the ICPDR and its Expert Groups and Task Groups have also significantly strengthened the capacity of the Danube countries to meet the EU's accession and Acquis Communautaire challenges. As the former ICPDR President Dražen Kurečić (Croatia) said, "Being a member of the ICPDR felt like being a member of the EU already ten years ago."

The Danube River Basin is the most international river basin in the world. What do you consider the main opportunities for future progress in shared river basin management?

First, I would like to emphasise that the Danube region's cooperation is very good. There is a certain dynamic, but there is trust and will to cooperate so we can solve any problem. Considering difficulties, the ICPDR takes on a neutral, mediating role. However, this does not happen very often. We face difficult situations occasionally, but the Danube is a connecting and unifying river. However, out of 15 contracting parties, 9 are EU Member States, and 5 are non-EU Member States, which poses a certain challenge regarding basin-wide management. Nevertheless, the different legal preconditions have never been a real obstacle, and we have an image globally as a champion of transboundary water cooperation and river basin management. We are working well together. Furthermore, we work well with our sister commission, the ISRBC too. There are new, unexpected problems due to Russia's invasion of Ukraine. Ukraine's cooperation in our framework has become impaired and is more difficult than usual. However, the Danube continues to function as a binding element, and our Ukrainian colleagues still attend our meetings, even though they are mostly online. Solidarity is the core principle of the ICPDR, and we make sure that everybody is involved and heard and nobody is left behind.

What are the most significant gaps identified in the cooperation so far, and what do you see as priorities for the following years?



Birgit Vogel: The transboundary water cooperation mechanism has proven successful despite new emerging obstacles such as climate change and droughts

Transboundary cooperation and river basin management are ongoing processes that require patience while certain gaps exist, such as data availability and quality, given the vast expanse of a river basin that covers 10% of the surface of continental Europe.

Our priorities are centred around reducing and eliminating pollution and addressing hydro morphological alterations to achieve good status for all DRB waters. The preservation of aquatic biodiversity is gaining increasing importance. We need to understand which species are threatened or endangered in order to protect and conserve them effectively. We also cooperate with organisations such as WWF CEE, IAD and the Danube Sturgeon Task Force in that regard.

Addressing climate change and associated extreme events like droughts and low water levels will become a challenging priority. Floods have been an important management task in the ICPDR for many years. It is crucial to comprehend the

potential impacts of these events and develop effective ad-hoc and longer-term management strategies on a basin-wide scale. We are currently working on understanding the needs of the countries in the Danube Basin and what could be the role of the ICPDR. We will then see what specific task will be tackled. Of course, the Sava Commission is a valuable part of the process. Furthermore, tackling pollution remains a significant ongoing challenge. We must work towards reducing and/or eliminating pollution to achieve our environmental goals. Additionally, fostering open dialogues with water users and ensuring equitable use of water resources is essential. Public participation and communication become crucial in this context.

You actively participated in the UN 2023 Water Conference in March in NY. How do you see transboundary water commissions' role in facilitating the steps towards SDGs?

Attending the UN Water Conference was a great experience, and witnessing the change with water in global focus was outstanding. River Basin Organisations (RBOs) are now recognised as key agents for facilitating and coordinating transboundary water resources management. The ICPDR was also invited to intervene in several side events where we demonstrated our experience and exchanged Danube best practices with other players. The conference was crucial in expanding the Water Action Agenda, generating more than 700 commitments through official sessions and side events. Some commitments were significant, mobilising, in some cases, billions of dollars for future water action. In his closing remarks, Secretary-General Antonio Guterres noted: "The commitments at this Conference will propel humanity towards the water-secure future every person on the planet need." He emphasised that water is required for health, peace, and sustainable development and thus needs to be at the centre of the global political agenda. As UN-Water chair and Director General of ILO, Mr. Gilbert F. Houngbo, aptly

put it, "Water is and shall remain everyone's business."

In conclusion, River Basin Commissions are key to pointing to transboundary challenges, proposing solutions to those and ensuring amicable dispute settlement. Bringing a UN-Water Envoy into place would be a tremendous step forward.

How would you assess cooperation with the ISRBC so far, and how do you see its cooperation in the coming years?

The establishment of the Sava Commission holds immense significance as it has successfully brought together the Sava Basin countries, especially after difficult times. The work conducted by your commission makes a substantial contribution to our efforts at the ICPDR. The issues faced by all countries within both respective basins are similar. Both our Commissions collaborate to identify relevant and impactful solutions on basin-wide level. We prioritise matters important to all countries involved rather than focusing solely on issues specific to upstream or downstream nations. This approach fosters closer ties among us as we "share" some of our contracting parties. The working scales are different, but we definitely benefit from each other's efforts and work.

I must stress the exceptional level of cooperation we have achieved. We hold annual bilateral meetings in a warm and welcoming atmosphere to understand and coordinate the topics we work on. Additionally, we actively participate in each other's plenary meetings to gain a deeper understanding and streamline our respective work. This approach has proven to be highly useful and efficient. Personally, my focus remains on fostering and strengthening this outstanding cooperation that the two Commissions have established over the years. I genuinely feel like a member of the Sava family and aim to continue nurturing this sense of unity and growth.

This interview also shows the positive exchange between our two Commissions.

You have dedicated your impressive professional career to river basin management, working for more than 20 years covering many transboundary river basins like the Danube, Mekong, the Ganga, Okavango and many more. What would be your advice to young water professionals, especially women willing to pursue their work in river basin management?

Firstly, I consider myself as a 'native of the Danube'. I travelled the whole river for a long time, and each stretch is anchored in my memory. In addition, I also feel very fortunate that I could gather extensive experience in transboundary river basin management across the globe and understand the way countries share water resources.

I firmly believe that the young generation of water professionals, including women, will have a crucial role in addressing future water-related challenges outside the water sector. My advice to young water professionals: absorb knowledge and information as much as possible and remain open and adaptable in a diverse and ever-changing water environment! I believe seeking and enabling solutions-oriented and thought-creative discussions are crucial to advance and conclude even difficult exchanges successfully – this is cooperation.

To women I advise not to be intimidated, to have full faith in their abilities and be confident. I worked in parts of the world where women are not fully empowered. However, there is progress, and it motivates me. I believe there is no inherent difference between genders, and with such a mindset, we can ensure that situations are not influenced or limited by gender. Do not let gender be an obstacle, and be assertive in promoting this inclusive approach that is just 'my two cents'.

Fortunately, I see that the younger generation intuitively understands this important principle. They are remarkably free from prejudices, and I have complete faith in their ability to enhance water management with a fresh and open drive for the benefit of future generations.

(ISRBC Secretariat)

To women I advise not to be intimidated, to have full faith in their abilities and be confident. Do not let gender be an obstacle

CONSENT IT HAS BEEN ACCEPTED BY ISRBC AT ITS 60th SESSION

UPDATED REPORT ON PRELIMINARY FLOOD RISK ASSESSMENT IN THE SAVA RIVER BASIN

The EU Floods Directive instructs that the PFRA reports shall be reviewed and, if necessary, updated at first after seven years and every six years thereafter

One of the ultimate goals of the Framework Agreement on the Sava River Basin (FASRB) is regulating the issues of sustainable flood management in the basin by undertaking measures to prevent or limit hazards, reducing flood risk and reducing or mitigating adverse consequences of floods. The Protocol on Flood Protection to the FASRB (Protocol), which defines modalities of implementation of these goals, stipulates that the International Sava River Basin Commission (ISRBC) coordinate cooperation in all aspects of flood risk management including development and regular updates of the Flood Risk Management Plan in the Sava River Basin (Sava FRMP). Although the Protocol does not foresee timelines or deadlines, the dynamic of preparation of the particular steps of the Sava FRMP is in line with Directive 2007/60/ EC of the European Parliament (EU Floods Directive).

Pursuant to the Protocol and based on the national documents, the Parties to the FASRB had prepared the joint report on Preliminary Flood Risk Assessment in the Sava River Basin (Sava PFRA) accepted in 2014 and developed the joint Sava FRMP approved in 2019. The EU Floods Directive instructs that the PFRA reports shall be reviewed and, if necessary, updated at first after seven years and every six years thereafter.

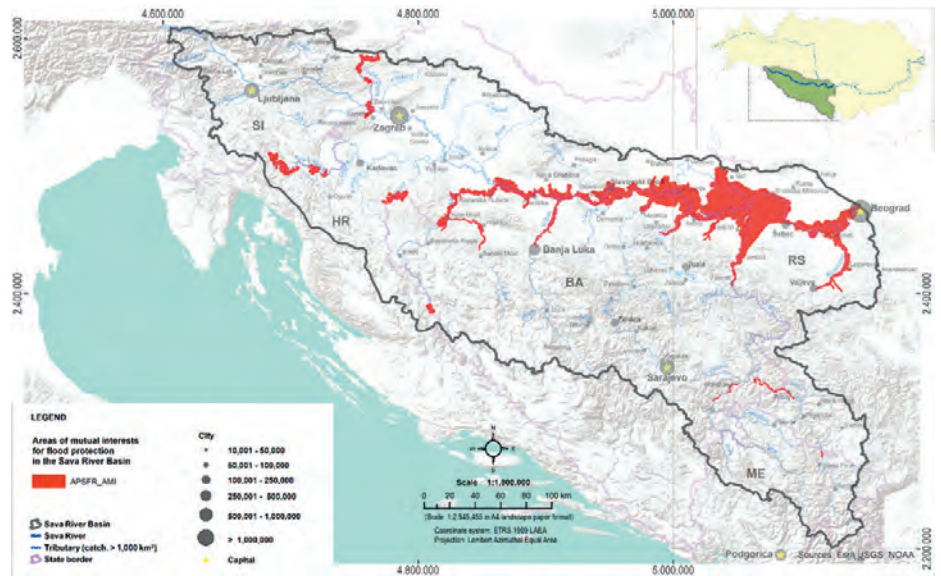


Figure 2: The Sava PFRA update 2021 and map of the updated AMIs

Therefore the countries are advised to review and update joint planning steps in the Sava River basin during the 2nd cycle by 2021 for PFRA, by 2023 for Flood Maps and by 2026 for FRMP. The Sava PFRA updated report 2021, prepared in cooperation with institutions of the Parties to the FASRB and Montenegro, has been finalized and accepted by ISRBC at its 60th Session on 1st July 2022. For the purpose of preparing the Sava PFRA 2021, the countries have first exchanged and updated relevant data and information through a common data-sharing platform - Sava GIS, with a conclusion that the amount of exchanged information has improved in the 2nd planning cycle. The Sava PFRA 2021 reviewed and updated information on methodologies and criteria used by the countries to identify and assess significant past floods and consequences of potential future floods. Report also provides an overview of designated and updated APSFRs, and harmonizes APSFRs shared by two or more countries, identified as AMIs.

of 5.734,5 km². In AMIs, fluvial floods with the medium onset and defence exceedance and defence or infrastructural failure are the most frequently registered types and mechanisms of flooding. Potential adverse consequences of floods on human health, environment, cultural heritage and economy were also analyzed.

The Sava PFRA 2021 represents a basis for developing the Flood Maps update and Sava FRMP update, considering the national maps and planning documents that will be the main input. AMIs will be the basic elements for flood risk management planning and a framework for identifying measure that may contribute to the achievement of flood risk management objectives of common at the basin level.

The Sava PFRA updated report is available at: [SavaPFRA Update 2021 \(savacommission.org\)](https://www.savacommission.org/SavaPFRA-Update-2021).

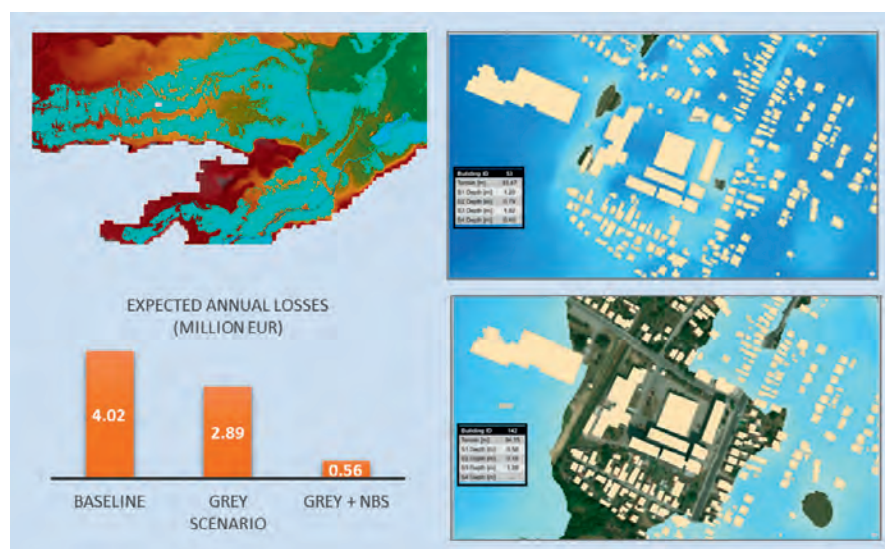
Based on an analysis of 2.347 APSFRs, 255 were identified as AMIs with a total surface

Mirza Sarač,
ISRBC Secretariat



Figure 1: Flood risk management planning cycle in the Sava River basin

Flood hazard map (part) for the Bregana River



Flood hazard and vulnerability maps (part) and the expected annual losses compared to the baseline and grey flood mitigation scenarios for the Tamnava River Basin

RECONNECT A NEW CULTURE OF CO-CREATION IN LAND-USE PLANNING

REDUCING HYDROMETEOROLOGICAL RISKS WITH NATURE-BASED SOLUTIONS

Although primarily aimed at reducing weather-related risks, these measures may have additional benefits for biodiversity and human well-being

RECONNECT is a Horizon 2020 project focusing on demonstrating, evaluating and upscaling large-scale nature-based solutions (NBS) for hydrometeorological risk reduction. RECONNECT also stimulates a new culture of co-creation in land-use planning that connects hydrometeorological risk reduction with local and regional development goals in a sustainable and financially viable way. Active engagement of stakeholders in implementing NBS projects is therefore an important dimension of RECONNECT.

Large-scale NBS include measures such as the detention and retention basins, restoration of wetlands, lakes or floodplains, re-meandering, afforestation, terracing, and many others. Although primarily aimed at reducing weather-related risks (e.g., by storing and slowing flood runoff), these measures may have additional benefits for biodiversity and human well-being,

thus supporting the delivery of a range of ecosystem services.

RECONNECT aims to contribute to the knowledge base on the effectiveness of large-scale NBS and their replication and upscaling. It is organized around a network of cases that includes Demonstrator cases at different levels of implementation of NBS and Collaborator cases as the followers. The Collaborator cases are envisaged as the cases inspired by the Demonstrator sites. By sharing the RECONNECT knowledge and experience with the Demonstrators, the main activity of the Collaborators is to develop pre-feasibility studies for implementing NBS in their focus areas.

Four pilot cases from the Sava River basin are in the RECONNECT network: Bregana River basin (responsibility of Proneg DHI, Zagreb, Croatia), Vrbanja River basin, Tamnava River basin and the municipality of Krupanj (all in the responsibility of University of Belgrade, Serbia). Floods are the main hydrometeorological risk in all these cases, coupled with the problems related to erosion and landslides.

The pre-feasibility studies for the Sava pilot cases will explore the application of potential NBS and their benefits and co-benefits

compared to the baseline conditions. Proposed NBS in the pilot sites were selected by combining the knowledge of experts with the stakeholders' views on the main challenges and goals. At this project stage, flood hazard and flood risk maps for baseline and future conditions are under development. Results on evaluation of NBS effectiveness indicators (reduction of flood hazard and losses, improvement of water quality, biodiversity, human well-being and socio-economic benefits) are expected in mid-2024.

Implementing NBS can be challenging as different stakeholders have different and often conflicting interests. RECONNECT is also identifying and assessing the barriers related to political, institutional, social and cultural acceptance of NBS, and the ways to overcome these barriers in the Sava pilot cases will be proposed.

RECONNECT (Regenerating ECOSystems with Nature-based solutions for hydrometeorological risk rEdUCtion) is funded by the EU and coordinated by IHE Delft. More information can be found at www.reconnect.eu.

Jasna Plavšić, University of Belgrade
Zoran Vojinović, IHE Delft Institute
for Water Education

COOPERATION UN 2023 WATER CONFERENCE - WATER IS KEY TO ACHIEVING SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS AND THE HEALTH

A GLOBAL COMMITMENT FOR A BETTER AND SAFER WATER FUTURE



In this future, ISRBC can play a responsible role – not at all a minor one and not only on the regional level, as well as not only by fulfilling the commitment to the UN-Water Action Agenda

From 22 to 24 March 2023, the 2nd UN Water Conference took place in the premises of the United Nations in New York, intending to review activities and results of the UN Water Action Decade 2018–2028 'Water for Sustainable Development' and to accelerate the progress of the UN Agenda 2030 SDG 6, which, according to the analysis, is not well on track in the majority of its targets.

Besides the SDG6 delays, there are many other reasons to consider the current global water situation and status at the UN level.

The tripartite climate, biodiversity and pollution crises, the increase of the world's population and thus the need for clean drinking water, water for food and energy production, and consequent increase of global water pollution, pandemics and increase of health risks as well as the increase of regional political and armed conflicts and consequent migratory currents related to water availability are only some of them.

The first UN Water Conference already took place in Mar del Plata, Argentina in 1977.

Therefore, the ambitions and expectations for the second conference were very high. More representatives of states, administrations, UN agencies, international organisations and institutions, business sectors, donors, and NGOs participated, including 12 heads of states, 82 ministers and other high-level guests. The governments of the Netherlands and Tajikistan co-hosted the conference. It resulted from a two years intensive global preparatory process of regional meetings and high-level conferences, in which the structure, topics and themes to be discussed were clarified and agreed upon.

The conference was organised in six plenary sessions, five interactive dialogues, special events, and 100 side events within the UN premises, selected from more than 1.400

proposals. Besides those, the UN-Water Action Agenda, a global internet platform, allowed the states and representatives of different stakeholders in the global water process to register their voluntary commitments for a better and safer water future. In the end, 825 commitments were registered and are available at the Conference's site (see the bottom).

The content carriers of the conference were the five interactive dialogues on previously selected themes (Water for Health; Water for Sustainable Development; Water for Climate; Resilience and Environment; Water for Cooperation; Water Action Decade). Their outcomes were the main input for the Summary Proceedings by the President of the General Assembly, which was beside the Water Action Agenda considered the result of the Conference. The Summary Proceedings, apart from outcomes of the interactive dialogues, also contain an in-depth interpretation of the nine decisive game changers, highlighted at the closure of the Conference:

Integrated water and climate policy at national and global levels by 2030;

Operational Global Water Information System to support water, climate and land management for socioeconomic resilience, ecological sustainability and social inclusion by 2030;

Early Warnings for all to help safeguard lives and property by 2027;

Overcoming the dependence on ever-rising water consumption for providing nutrition and power – as fast as possible;

Re-defined financial principles to make our economies water-, climate-, land-, and ecosystems-smart and people-centric;

Global Water Education Network to build the capacity of institutions and people, primarily to support developing countries;

Inclusive, comprehensive transboundary agreements to support countries, on the basis of the 1992 Convention on the Protection and Use of Transboundary Watercourses and International Lakes (Water



The governments of the Netherlands and Tajikistan co-hosted the conference

Convention) and the 1997 Convention on the Law of the Non-navigational Uses of International Watercourses (Watercourses Convention);

Institutional architecture to support transformation: a board of UN agencies under the leadership of the UN Secretary-General, managed by a UN Special Envoy for Water, supported by a reformed UN-Water coordinating body and an independent scientific and advisory panel, in addition to the arrangement for discussing water policy at the United Nations in New York, to be developed by the General Assembly;

Intergovernmental processes on the water are to be convened regularly

Transboundary water cooperation, its importance for the sustainability of integrated water resources management, as well as its contribution to peace and stability in the regions, was one of the main themes of the Conference, even though in the preparatory process, it was often problematised. Therefore, the ISRBC's commitment to the UN-Water Action Agenda, through the *Advanced system for floods and low flow forecasting in the transboundary Sava River Basin*, targeted to even two major dialogues themes, transboundary water cooperation and climate change adaptation, additionally promoted the ISRBC as one of the most

successful cases of an international river basin organisations in a post-war area. By implementing it and sharing the experiences and knowledge with other river basin organisations or countries with similar intentions, ISRBC will contribute to global efforts for a better and safer water future.

Water is key to achieving Sustainable Development Goals and the health and prosperity of people and the planet. Therefore, the UN 2023 Water Conference is a kind of global commitment to a better and safer water future. In this future, ISRBC can play a responsible role – not at all a minor one and not only on the regional level, as well as not only by fulfilling the commitment to the UN-Water Action Agenda.

See also:

[UN 2023 Water Conference | Department of Economic and Social Affairs](#)

Dr. Aleš Bizjak,

Ministry of Natural Resources and Spatial Planning of the Republic of Slovenia





Photos: City of Sremska Mitrovica

INFRASTRUCTURE ONE OF THE ACTIVITIES OF THE „SAIL SERBIA“ PROJECT

NEW INTERNATIONAL PASSENGER TERMINAL ON THE SAVA RIVER IS OPEN

The goal is to bring the Danube and Sava River towns on Europe's nautical charts and utilize the wide range of nautical potentials

The international passenger terminal in Sremska Mitrovica, the eighth one in the Republic of Serbia, was opened at the beginning of March this year in the presence of Mr Goran Vesić, Minister for Construction, Transport and Infrastructure, Mr Vuk Perović, director at the Port Governance Agency, and the mayor of Sremska Mitrovica, Ms Svetlana Milovanović.

The port in Sremska Mitrovica is the second one on the Sava River in Serbia, in addition to the one in Belgrade, while the project of the port in Šabac is also underway. It will create the possibility of establishing a riverboat connection among these three cities. The Agency invested funds in the construction of port infrastructure in Sremska Mitrovica in the amount of 400,000 euros. The port operator was assigned last year, as well.

The port is located in the immediate vicinity of the Imperial Palace of Sirmium Archaeological site, where a steamship used

to sail a century ago. Foreign tourists are expected to encounter the rich heritage of the Roman, Ottoman and Austro-Hungarian empires and get acquainted with this region's natural beauties.

At the opening ceremony, it was pointed out that the Government of Serbia and the Agency are working intensively on developing international passenger traffic, bearing in mind better connections with the whole world. The common goal is to bring the Danube and Sava River towns on Europe's nautical charts and utilize the wide range of nautical potentials.

Commissioning of the terminal in Sremska Mitrovica is one of the activities of the new "Sail Serbia" project initiated by the Agency, in order

to develop the missing nautical infrastructure and raise awareness of the economic and social benefits of the development of marinas, cruises, liner and canal traffic.

The nautical season at the international passenger terminal in Sremska Mitrovica commenced officially on May 3, when the passenger ship "Victor Hugo" with 80 passengers from France sailed in after a break of five years.

International water passenger traffic in Sremska Mitrovica will improve tourism and this city's economy, contributing to the success of nautical seasons in Serbia.

Ksenija Hajduković,
Port Governance Agency of Serbia



4. 5. 2023. 11:48

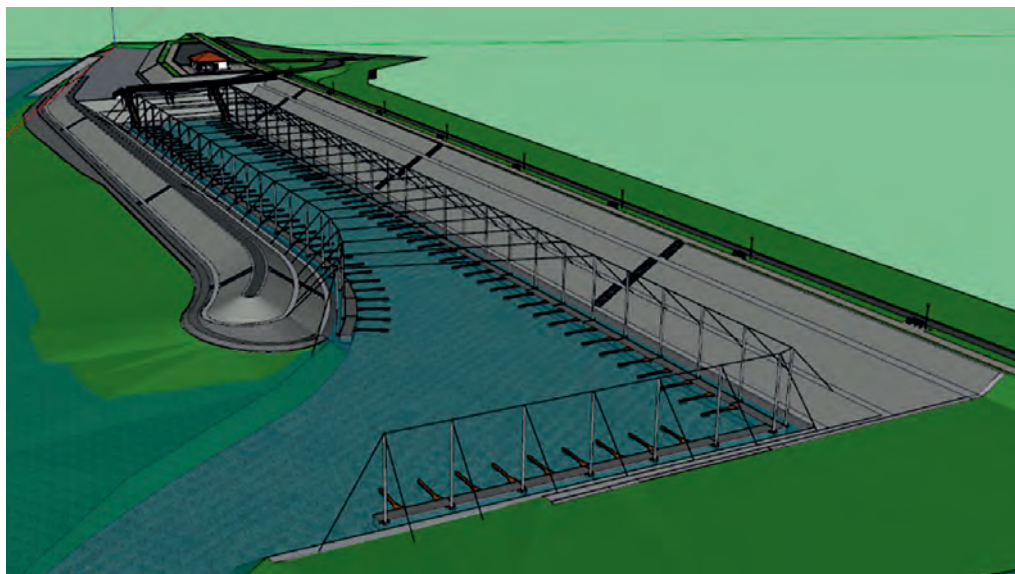
CONSTRUCTION EXPECTED COMPLETION OF WORKS BY THE END OF 2025

MARINA ON THE KUPA RIVER IN SISAK IS BEING BUILT

The main goal of the marina is to bring people back to the rivers and point out the potential of the rivers so this potential is used more in the future

A long time ago, back in 2005, the idea of a nautical marina in the centre of the town of Sisak was born for the needs of the local population and the population of the city of Zagreb, who used to bring back their vessels to the continental area after the season. The idea was to design and build a marina that would be equipped with all the facilities necessary for the storage, maintenance, raising and launching of vessels, i.e. a marina that would enable the local population to moor their boats throughout the year safely and that would enable true lovers of nautical tourism to enjoy their vessels throughout the year.

So in 2009, the river marina on the Kupa River in Sisak was designed, consisting of the water area and the territorial part. The water area contains 194 moorings for boats up to 12 m long, separated from the Kupa River by a breakwater. Access to the vessels is made possible from the crest of the dike by a fixed bridge and two hinged bridges that follow the water level changes and with the pontoon to which the vessels are to be moored. The territorial part consists of 2 parking lots for marina users and an administrative building with management facilities for all marina activities. An embankment separates the marina from the Sisak - Siscia Sport and Recreational Center, which also serves as a promenade between the old and new parts of the Sisak downtown and as the eastern bank protection of the marina's water area itself.



Due to the impossibility of financing the construction of the entire marina at once, the construction started in the middle of 2018 and was divided into 4 phases in order to facilitate the financing. Phase I of the marina construction included the extension of the existing embankment from 1.5 m to as much as 8 m in width and the backfilling of the plateau of the administrative building, which was completed at the end of 2020. Works on phases II and III are currently underway that are closely related. Therefore they needed to take place simultaneously. These are the phases where the final depth of the marina will be formed, and then pylons will be placed that will enable monitoring of the water level changes and allow access to vessels at each water level. After the completion of these phases, there will

remain the construction of phase IV, which is planned for 2024, with the expected completion of the marina by the end of 2025.

Once the construction of the marina is finished, it will create all prerequisites for the development of nautical activities, sports and recreational sailing, as well as the development of other economic activities. The main goal of the marina is to bring people back to the rivers and point out the potential of the rivers so this potential is used more in the future because Croatia is a country rich in such potential, and it is up to us, Port Authorities to present it to people who are not familiar with it.

Kristijan Matušin,
Port Authority Sisak



PARTNERSHIP WITHOUT HEALTHY RIVERS, THE ECONOMIC PROSPERITY AND WELL-BEING OF ALL COUNTRIES ALONG THE RIVER WOULD BE EQUALLY ENDANGERED

CAN YOU HEAR OUR RIVERS?

The Sava Youth Parliament and the Scheldt Youth Parliament joined forces and find ways to fight climate change through the voices of young people

Although located in different parts of Europe, the Sava and the Scheldt River basins have been heavily affected by similar problems caused by climate change in recent years. Severe flood events and droughts have shown how vulnerable our rivers and their inhabitants are to the global phenomenon of climate change. That has motivated the Sava Youth Parliament and the Scheldt Youth Parliament to join forces and find ways to fight climate change through the voices of young people.

The foundations for this partnership were laid when representatives of GoodPlanet Belgium, the founder of the Scheldt Youth Parliament, and the ISRBC met at the 15th European Youth Parliament for Water held in 2019 in Russia and discovered that both organizations share the same passion for empowering young people.



September 2022, Ghent

In 2021 our two organizations jointly applied for a project called "Can you hear our rivers?" and the ERASMUS+ Programme of the European Union has approved the project. It is a 2-year project that gives participants the unique opportunity to meet scientists and policymakers, do research on climate change, debate, increase their knowledge and improve their skills. Participants from both youth parliaments are highly concerned about the future of their rivers, ready to invest time and energy in this important issue, willing to share their creative ideas and work as a team.

Some activities and trainings within this project have been held online, but the key events are 2 study visits that brought together young people from 7 countries crossed by the rivers Scheldt (France, Belgium and the Netherlands) and Sava (Slovenia, Croatia, Bosnia and Herzegovina and Serbia). Each study visit lasted 6 days and involved 20 participants from both youth parliaments.

The first study trip took place in September 2022 in Ghent, Belgium. We were thrilled to see the young generations exploring the issue of climate change with so much passion and enthusiasm. To give you a better idea about our experience in Ghent, we will let you dive into the diary of Milica Radovanović, a student from the high school Miloš Crnjanski in Belgrade:

Each day was full of learning, playing games, listening to presentations and exploring the beautiful city of Ghent. Bérengère from GoodPlanet Belgium taught us how to think and act like journalists/reporters and how to make podcasts. We equally enjoyed our outdoor activities, such as playing biodiversity games and doing water quality analyses, as well as indoor activities, like lectures at Ghent University. We were honoured to meet Mr. Leon Dhaene, Secretary General of the International Scheldt Commission, who gave us a tour around Ghent, with a special focus on the Scheldt and its canals. We particularly enjoyed a day that was committed to being in pure nature near the North Sea. We spent a day in Zwin, Belgium's famous nature park and reserve, well known for various bird species nesting there. By then, we were all already mixed, so you could not tell who belonged to which youth parliament. It has been less than seven days, yet we all became very close and strong bonds were made!

In conclusion, this exchange left an indelible mark on all of us. The things we have learned and done, the friends we have made, the speakers and other people we have met on our way left us hungry for more! This proved how young people - different in age, nationality, language, and country they live in - united together over the same goal, have much in common.



September 2022, Ghent

Indeed, the study trip was very successful, and we received positive feedback, not only from participants but also from the Erasmus Office, who encouraged us to continue our cooperation and apply for new projects.

The second study trip was in April 2023 in Zagreb, Croatia. It included a lot of educational and fun activities. Participants particularly enjoyed rafting in the Mrežnica River, a visit to Freshwater Aquarium in Karlovac and a tour around the Lonjsko Polje Nature Park, whose retention area plays a key role in flood protection. Sari Lappi from the World Meteorological Organization spoke about climate change and extreme events that happen consequently. Her words left an incredible mark on our participants. A passionate environmentalist Lori Brnčić introduced us zero-waste principles and taught us how each one of us could contribute to mitigating climate change and living in a more sustainable way. We were also very impressed by the visit to Croatian Waters and Main Centre for Flood Defence in Croatia. As the idea of the project is to experiment with different approaches to communicate in terms of environmental challenges, our programme included a street art workshop held by Vedran Štimac, a famous Croatian illustrator and street artist.

Participants had much fun while creating their own murals. Also, one of the Sava Youth Parliament members gave a short training on how to edit videos. This media is quite easy to master, does not require a lot of technics and is a great way for youngsters to express themselves. On the last day of the visit, participants created their own videos using the material recorded during the study trip, and their works were really impressive. In the evenings, we had fun activities such as intercultural evening and international songs evening when participants had a chance to experience the variety of cultures and strengthen their relationships.

Azra Aždajić, a student from the high school Hazim Šabanović in Visoko shared her impressions from this study trip:

I am very grateful for the opportunity to participate in the study trip to Zagreb. It was honestly the best experience in my life. The activities that were organized were perfectly balanced between work and fun, and I've personally learned a lot from all of them. There was so much to do, hear and experience. People were very kind and welcoming and were open to teaching us something new. I have made a lot of new friendships and enjoyed the opportunity to

see and learn a little bit of every culture and language. All my new friends were also very interested in learning about my own country, as well. I hope that we will have a chance to see each other soon in the near future, so we can continue working hard on saving our planet.

Our journey has not finished yet, and we look forward to working on this project until February 2024. We are glad that young people have learned more about environmental challenges, which will undoubtedly enhance their engagement. The youth have discovered that, without healthy rivers, the economic prosperity and well-being of all countries along the river would be equally endangered. It became clear that solving the challenges that we have been facing due to climate change requires all countries to join forces and work together. So please, hear our rivers!

Ana Marinić,
ISRBC Secretariat



PROJECT SHELTER CROSS-BORDER COOPERATION, ONE OF THE OPEN LABORATORIES WAS THE SAVA RIVER BASIN

ENHANCEMENT OF THE RESILIENCE OF THE CULTURAL HERITAGE ENDANGERED BY FLOODS

Cultural heritage sites are very dense in the Sava River basin, as historically, these areas along the river have provided good conditions for settlement

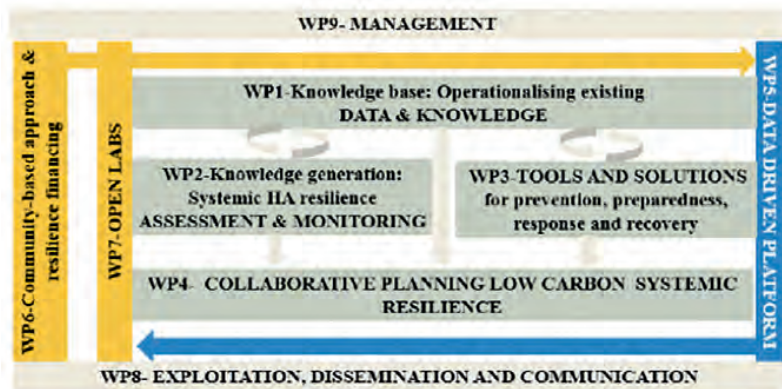


Figure 1. Work package structure implemented within the SHELTER project

SHELTER - Sustainable Historic Environments holistic reconstruction through Technological Enhancement and community-based Resilience, the EU Horizon 2020 project launched on June 01, 2019, and completed on May 31, 2023, has developed a cross-scale, data-driven and community-based framework with the aim of increasing the resilience and to support the sustainable reconstruction of cultural and historical heritage in Europe.

The project was structured in nine deeply connected work packages with five case studies, i.e. Open Labs that served as a testbed and learning environment. One of these Open Labs was the Sava River basin (Sava OL) which has been chosen to validate all developments for the project, which relate to the protection of cultural and historical heritage against the flood hazard worsened by climate change due to the increase of intense precipitation, at the transboundary multilateral level.

Cultural heritage sites are very dense in the Sava River basin, as historically, these

areas along the river have provided good conditions for settlement. Moreover, its importance increases due to the presence of five UNESCO World Heritage sites within the area (see photos) and many other cultural and historical assets, including religious buildings.

The Sava River basin area is characterized by very vulnerable cultural and historical sites for which data and information were never collected and harmonized before at the basin scale.

Over the last decades, as a consequence of the effects of climate change, cultural and natural heritage has been impacted by an increasing number of flood hazards. These floods have an increasingly more severe impact, including the transboundary level, posing new challenges to conservators and heritage managers.

UNESCO is fully committed to addressing the impact of climate change on natural and cultural heritage and enhancing the potential of culture for global climate action through the World Heritage Convention, the safeguarding



Mehmed Paša Sokolović Bridge in Višegrad (Bosnia and Herzegovina)



Plitvice Lakes National Park (Croatia)



Stećci Medieval Tombstones Graveyards in Žabljak-Plužine (Montenegro)



Stećci Medieval Tombstones Graveyards in Perućac-Rastište-Hrta (Serbia)



Prehistoric pile dwellings around the Alps in Ig (Slovenia)

Figure 2: UNESCO World Heritage sites within the Sava River basin

of intangible heritage and traditional knowledge, and support to cultural institutions and actors, drawing on all its international conventions in the field of culture.

The Sava River basin countries also have a long tradition of cooperation in transboundary flood risk management. This cooperation was re-established in 2002 through the Framework Agreement

to the Sava River Basin (FASRB) and further organized and improved throughout the Protocol on Flood Protection to the FASRB (Protocol), creating a firm legal foundation for the implementation of all activities agreed by the Sava countries. These activities are carried out via their joint platform – the International Sava River Basin Commission (ISRBC).

ISRBC and UNESCO Regional Bureau for Science and Culture in Europe joined their capacities and mechanisms of cooperation and co-coordinated the SHELTER project activities within the Sava OL. The activities of the Sava OL were aligned with the main SHELTER target to increase cultural heritage resilience via a multi-level governance scheme and tools that support the flood management planning and emergency response procedures together with all stakeholders.

The Sava OL involved target stakeholders, including representatives of responsible national authorities cooperating under ISRBC and UNESCO but also of managing bodies of cultural heritage sites, relevant flood planning and emergency management services and professional volunteers' groups. The ISRBC's Permanent Expert Group for Flood Prevention and Permanent Expert Group for GIS were also actively involved. In addition, ISRBC established a Task Group with a clear mandate for the project period but also as a basis for a post-project stakeholder platform. In total, 40 relevant and responsible organizations were engaged, out of which 16 organizations were additionally engaged in the work of the ISRBC's Task Group.

Through the Sava OL activities, data on cultural heritage for about 1200 assets within flood-prone areas within the Sava River basin were collected from the relevant national

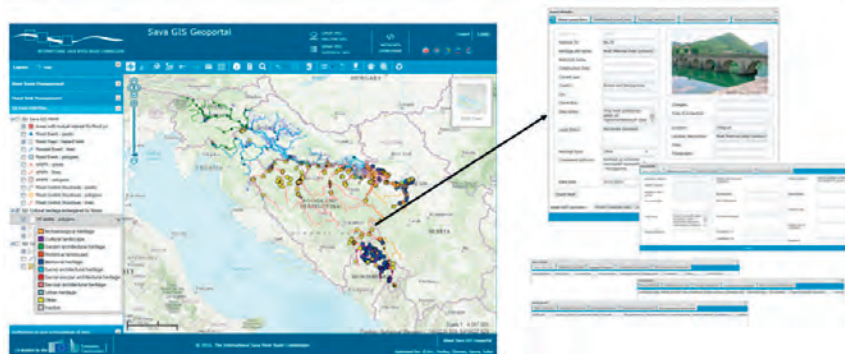


Figure 3: Sava GIS improved and data on cultural-historical heritage endangered by floods integrated

institutions. Data and all related information were checked, refined, consolidated, stored in the existing Sava GIS geodatabase, and deployed at the Sava GIS Geoportal. In addition, the Sava GIS Geoportal and related web-based tools for processing, managing, creating, and supporting service-based data exchange were improved.

Most vulnerable sites to floods and climatic changes located in the Areas of Mutual Interest for flood protection (AMIs), in accordance with the Protocol, have been duly analyzed as a case study of the project and some initial flood impact analyses on the cultural heritage sites within AMIs have been performed.

Due to the Covid situation, there was no opportunity to organize live events and to gather experts from 5 countries at one location as was originally planned. As a unique opportunity, during September 12-14, 2022, a peer-learning experience with the stakeholders of the Sava OL, more precisely the ISRBC's Task Group, was held when participants visited and interacted with stakeholders from the Dordrecht Open Lab in the Netherlands. This peer-learning experience acted as a mechanism of learning-by-experiencing, centring its focus around three topics: (i)

flood risk management, (ii) cultural heritage protection, and (iii) emergency response. The SHELTER OLs members visited several regions and organizations in the Netherlands, providing different learning opportunities by experiencing how different approaches can be taken to address common problems.

The good collaboration between different national authorities relevant to the project activities – civil protection, flood management and cultural heritage as well as between UNESCO and ISRBC around the topic of water, culture and - through the Sava Youth Parliament - education kicked the process of developing a Memorandum of Understanding between the two international institutions.

Based on the successful cooperation among organizations, the stakeholders engaged in the project suggested continuing the work and cooperation of the authorities responsible for the cultural heritage and emergency situation management under the auspices of ISRBC.

Publicly available results of the SHELTER project are reachable at:

<https://shelter-project.com/>.

Mirza Sarač,
ISRBC Secretariat

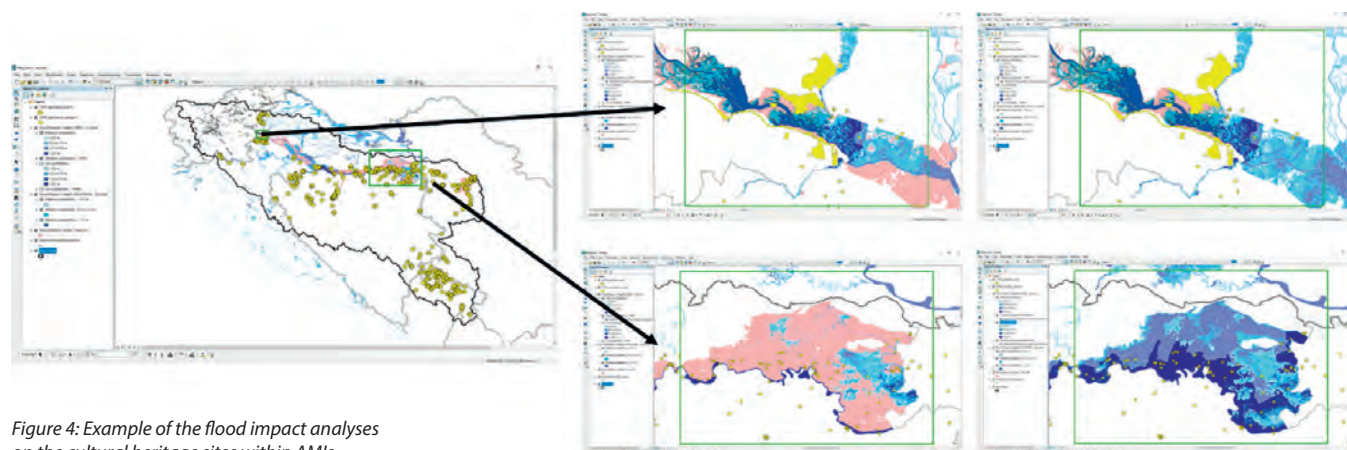


Figure 4: Example of the flood impact analyses on the cultural heritage sites within AMIs



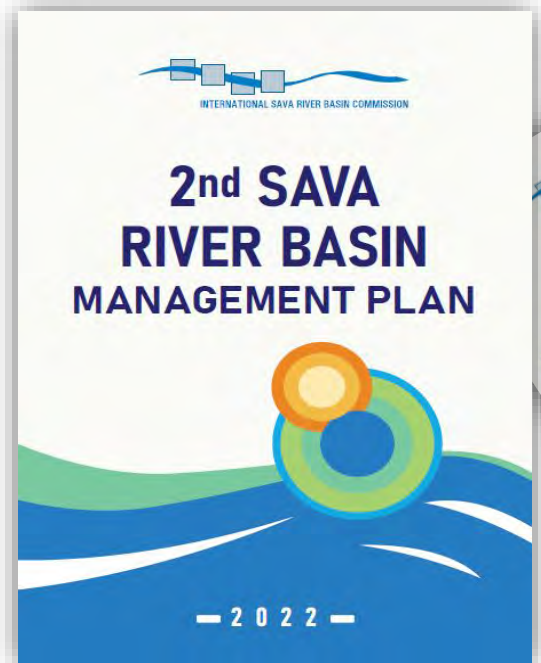
INTERNATIONAL SAVA RIVER BASIN COMMISSION

SAVA RIVER Transboundary Solutions – Sustainable Future
REKA SAVA Prekomejne rešitve – trajnostna prihodnost
RIJEKA SAVA Prekogranična rješenja – održiva budućnost
РИЈЕКА САВА Прекогранична рјешења – одржива будућност
РЕКА САВА Прекогранична решења – одржива будућност



9th Meeting of the Parties to the Framework Agreement on the Sava River Basin

Zagreb, December 9, 2022





from 9th Meeting of the Parties Declaration

Regarding cooperation in integrated water management, We

- **Approve the second Sava River Basin Management Plan** (Sava RBMP) as a major achievement in regional cooperation in the water sector, (...)
- Acknowledging the active participation and contribution to its development, welcome the **approval of the second Sava RBMP by Montenegro**,
- Recalling the importance of the first plan approved in 2014, **highly appreciate the remarkable work of the Sava Commission**, as the coordinating body, in developing the second, updated Sava RBMP,
- Express our **gratitude to all other institutions and individuals who contributed** to the development of the Sava RBMP,
- Welcoming the main achievements in the implementation of measures envisaged in the first plan, **commit ourselves to implement the Programme of Measures foreseen in this updated Sava RBMP (...)**
- Having in mind gaps, uncertainties, challenges and arising development opportunities recognized in the basin-wide planning process, **we commit ourselves to making additional efforts** to ensure adequate resources for the continuation of the activities coordinated by the Sava Commission, **calling for transboundary solutions** that will integrate social, environmental and economic principles **for sustainable and resilient development of the Sava River Basin**

САВСКИ ВЕСНИК

ИНТЕРВЈУ: БИРГИТ ФОГЕЛ

Понекад се суочавамо са комплексним ситуацијама,
али Дунав је река која спаја и уједињује

- Успешно завршен други „Сава“ циклус планирања
- Анализа националних извештаја о имплементацији Оквирног споразума о сливу реке Саве
- Ново међународно путничко пристаниште у Сремској Митровици

САДРЖАЈ

3	Уводник
4	Вести и најаве
6	Анализа националних извештаја о имплементацији Оквирног споразума о сливу реке Саве <i>Потврђен значајан укупан напредак ка постизању заједнички договорених циљева</i>
8	Успешно завршен други „Сава“ циклус планирања
10	Интервју – Биргит Фогел, извршни секретар Међународне комисије за заштиту слива реке Дунав <i>Понекад се суочавамо са тешким ситуацијама, али Дунав је река која спаја и уједињује</i>
12	Ажуриран и одобрен извештај Прелиминарне процене ризика од поглава у сливу реке Саве
13	Пројекат RECONNECT - нова култура заједничког стваралаштва у планирању коришћења земљишта
14	Конференција УН о водама 2023
16	Ново међународно путничко пристаниште на Сави у Сремској Митровици
17	Марина на реци Купи у Сиску
18	Студијска путовања у оквиру пројекта „Чујете ли наше реке?“
20	Пројекат SHELTER - Јачање отпорности културног наслеђа угроженог поплавама
22	Постер: 9. Састанак Страна

Душко Исаковић – Где Сава среће сунце



ПОШТОВАНИ ЧИТАОЦИ,

Пред вама је нови број Савског весника у коме ћемо представити најзначајније резултате остварене у сарадњи према Оквирном споразуму о сливу реке Саве (Оквирни споразум), као и друге занимљиве теме.

У овом уводнику желео бих посебно да истакнем 9. Састанак Страна, одржан 9. децембра 2022. године у Загребу. На састанку су, као и обично, присуствовале високе делегације Страна и гости из међународне заједнице. Кључни циљ, статус имплементације Оквирног споразума у периоду између два састанка, као и кључни изазови који су пред нама, изражени су у националним извештајима достављеним за 9. Састанак Страна.

Стране Оквирног споразума усвојиле су заједничку Декларацију као завршни акт 9. Састанка Страна, изражавајући задовољство напретком и конкретним резултатима у имплементацији Оквирног споразума, посебно похваливши усвајање другог Плана управљања сливом реке Саве као велики успех у регионалној сарадњи у области вода, које води ка испуњењу једног од главних циљева Оквирног споразума - Успостављање одрживог управљања водама; као и изузетан рад Савске комисије, као координационог тела у развоју другог, ажурираног Плана управљања сливом реке Саве.

С обзиром да је један од крајњих циљева Оквирног споразума регулисање питања одрживог управљања поплавама у сливу реке Саве, с тим у вези, у овом броју, можете се упознати са ажурираним и усвојеним извештајем Прелиминарне процене ризика од поплава у сливу реке Саве.

Такође, можете прочитати интервју са госпођом Биргит Фогел, секретарицом Комисије за заштиту слива реке Дунав (ICPDR), упознати се са њеним виђењем улоге и рада ICPDR -а у дунавском региону, као и њеним виђењем сарадње са Савском комисијом. Даље, бићете упознати са HORIZON 2020 пројектом RECONNECT који се бави демонстрацијом, евалуацијом и унапређењем на



природи заснованих решења (NBS) великих размера за смањење хидрометеоролошког ризика.

У области пловидбе имам задовољство да објавим да је званично отворен нови међународни путнички терминал на Сави у Сремској Митровици, као и радове на изградњи прве марине на Купи у Сиску.

По питању културног наслеђа у сливу реке Саве, недавно је завршен пројекат SHELTER – Одржива холистичка обнова историјског окружења кроз технолошко побољшање и већу отпорност у заједници, посвећен заштити културног наслеђа које је због климатских промена у све већој опасности од поплава. Кроз наведени пројекат, Савска комисија и UNESCO-ов Регионални биро за науку и културу у Европи удружили су своје капацитете и механизме сарадње и координисали пројектне активности пројекта кроз отворене лабораторије, од којих је једна била и слив реке Саве.

У овом уводном обраћању, поред свих активности и догађаја презентованих у овом издању, посебно бих желео да нагласим сарадњу Парламента младих са слива реке Саве и Парламента младих са слива реке Шелд, који заједничким снагама раде на проналажању начина за борбу против климатских промена, кроз глас младих у оквиру пројекта „Чујете ли наше реке?“

Надамо се да ће Вам се допасти активности представљене у овом издању Савског весника и стога Вам желим да уживате у читању!

Душко Исаковић,
Уредник Савског весника

ИМПРЕСУМ

Издавач:

Међународна комисија за слив реке Саве; Загреб, Кнеза Бранимира 29
Тел./Факс: +385 1 488 6960, 488 6986 ; Е-пошта: isrbc@savacommission.org

Извршни уредник: Душко Исаковић

Помоћник уредника: Марко Баришић

Уређивачки одбор: Мелиха Лепара (БиХ), Јелена Пинезић Малбаша (ХРВ),
Оливера Јанковић (СРБ), Барбара Поточник (СЛО)

Дизајн и штампа: Оптимум дизајн д.о.о.

Фотографија на насловној страни: Окретница у Засавици;

Аутор: Душко Исаковић

САВСКИ ВЕСНИК је службени билтен Међународне комисије за слив реке Саве (Савске комисије) који се објављује двапут годишње у форми двојезичног издања – на енглеском језику и једном од службених језика Савске комисије, за свако издање. Његова сврха је приказ најзанимљивијих тема везаних, или релевантних, за имплементацију Оквирног споразума о сливу реке Саве, пружање корисних информација и могућности за бољу комуникацију заинтересованих страна и шире јавности са Савском комисијом и, на тај начин, промоција изузетних вредности и потенцијала слива реке Саве.

САВСКИ ВЕСНИК доступан је и на интернет страници Савске комисије,
www.savacommission.org.

ВЕСТИ И НАЈАВЕ



Република Србија преузела председавање Савском комисијом од Републике Хрватске

На 63. седници Савске комисије одржаној 28.6.2023. године, констатована је промена председавања Савском комисијом у складу са начелом ротације, какво је договорено Оквирним споразумом о сливу реке Саве. Тим поводом, досадашња председавајућа Савске комисије, др. Душка Кунштек, Начелница управе унутрашње пловидбе у Министарству мора, промета и инфраструктуре Републике Хрватске, истакла је велико задовољство што је у протекле три године свог председавања била учесница успешних догађања као што су развој и почетак примене система за прогнозу и упозоравање на поплаве у сливу реке Саве, доношење другог Плана управљања сливом реке Саве и посебно, потписивање уговора са Светском банком у име Савске комисије о спровођењу регионалне компоненте програма Светске банке за интегрални развој коридора река Саве и Дрине који ће кроз низ договорених пројеката омогућити додатни замаха јачању регионалне сарадње и спровођењу Оквирног споразума.

Преузимајући председавање Савском комисијом, г-ђа Маја Грбић, в.д. директорка Републичке дирекције за воде Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Србије, истакла је задовољство што ће у наредне три године председавати Савском комисијом, уз жељу да се кроз Савску комисију настави на јачању регионалне сарадње у области вода.

Одржаће се крајем септембра/
почетком октобра 2023.



'РАДИМО С ПРИРОДОМ'

11. ПАРЛАМЕНТ МЛАДИХ БИЋЕ ОДРЖАН НА ЈЕСЕН

Учесници ће бити ученици средњих школа из Савских приобалних земаља и тим младих стручњака

У Љубљани (Словенија) одржаће се 11. Савски парламент младих са слива реке Саве (Парламент младих) са слоганом „Радимо с природом!“. Учесници ће бити ученици средњих школа из Савских приобалних земаља и тим младих стручњака од 19 до 25 година. Фокус Парламента младих ће бити на природи заснованим решењима (NBS) у управљању водама, која такође приужају подршку социјалним услугама у природи, утичу на биодиверзитет, ублажавају климатске промене и унапређују

животну средину. Иако је потенцијал NBS-ова већ препознат, конвенционалне мере и даље преовлађују због недостатка информација и фрагментације знања. На 11. Парламенту младих, млади ће добити увид у NBS-ове и усвојене практичне примере пречишћавања отпадних вода, смањења ризика од поплава и решења за здраве градове.

Молимо да пратите информације на интернет страници [Sava Youth Parliament](https://www.sava-youth-parliament.net).

SDIP - Потписан Уговор о неповратним

Програм интегрисаног развоја коридора реке Саве и Дрине

Међународна банка за обнову и развој (Светска Банка), која делује као Имплементациона Агенција Глобалног фонда за животну средину, и Међународна комисија за слив реке Саве (Савска комисија), 31. августа 2022. године потписали су Уговор о додели неповратних средстава за финансирање регионалних активности у оквиру Програма интегрисаног

развоја коридора реке Саве и Дрине (SDIP). Регионалне активности имају за циљ јачање стратешког дијалога, заједничког планирања, одрживог управљања и развој заједничких водних ресурса у сливу Саве и Дрине, подижући отпорности на климатске шокове. Поред тога, регионална компонента послужиће као кључна платформа за изградњу поверења, окупити националне актере

ПОТПИСАН МЕМОРАНДУМ О РАЗУМЕВАЊУ СА WMO

*На основу Меморандума започела је интеграција
Сава ХИС-а са WHOS-ом*

Након вишегодишње успешне сарадње и заједнички реализованих активности у области хидролошких и метеоролошких питања, Савска комисија и Светска метеоролошка организација (WMO) потписале су 15. септембра 2022. године Меморандум о разумевању. Потписници Меморандума су г-дин Петери Талас, генерални секретар у име WMO и г-дин Драган Зељко, извршни секретар у име Савске комисије.

Меморандум између Савске комисије и WMO-а нарочито подржава активности

везане за сарадњу у планирању и имплементацији заједничких пројеката и иницијатива, размену знања, искустава, добрих пракси и резултата научних, истраживачких и развојних пројеката, као и заједнички рад на унапређењу размене података и информација на регионалном и глобалном нивоу. На основу Меморандума и исказане заинтересованости Савске комисије да сарађује на Хидролошко осматрачком систему (WHOS) - пилот систему WMO-а, започела је интеграција Сава ХИС-а са WHOS-ом.



*Церемонија потписивања
- г. Петери Талас, генерални
секретар у име WMO (десно) и г.
Драган Зељко, извршни секретар
у име Савске комисије (лево)*

*WACOM пројекат је
завршен 31. децембра
2022.*

Пројекат „Управљање ванредним ситуацијама у сливу реке Саве“ (WACOM), финансиран од стране Дунавског транснационалног програма, почео је 1. јула 2020. године, а званично је завршен 31. децембра 2022. WACOM је пројекат прекограничног карактера, који обухвата институције за водопривреду, пловидбу и цивилну заштиту у Словенији, Хрватској, БиХ и Србији.

Главна достигнућа пројекта су:

- Развој модела за прогнозу ширења нафтних мрља за реку Саву;
- Надоградња [Sava GIS](#) са модулима за спречавање и контролу незгода (APC) и пловидбу (NAV);
- Развој алата Система координације инцидента (Транснационални алат за координацију инцидента (ICS 207) и Алата за свесност ситуације (ICS 209));
- Извођење штабних вежби где су демонстрирани ICS алати;
- Развој стратегија за хитне случајеве (Sava STEER);
- Комуникацијске активности (билтени, радионице, конференције, презентације на више од 50 догађаја, чланци, Савски парламент младих итд.)

Више информација доступно је на званичном сајту [WACOM project](#).



средставима

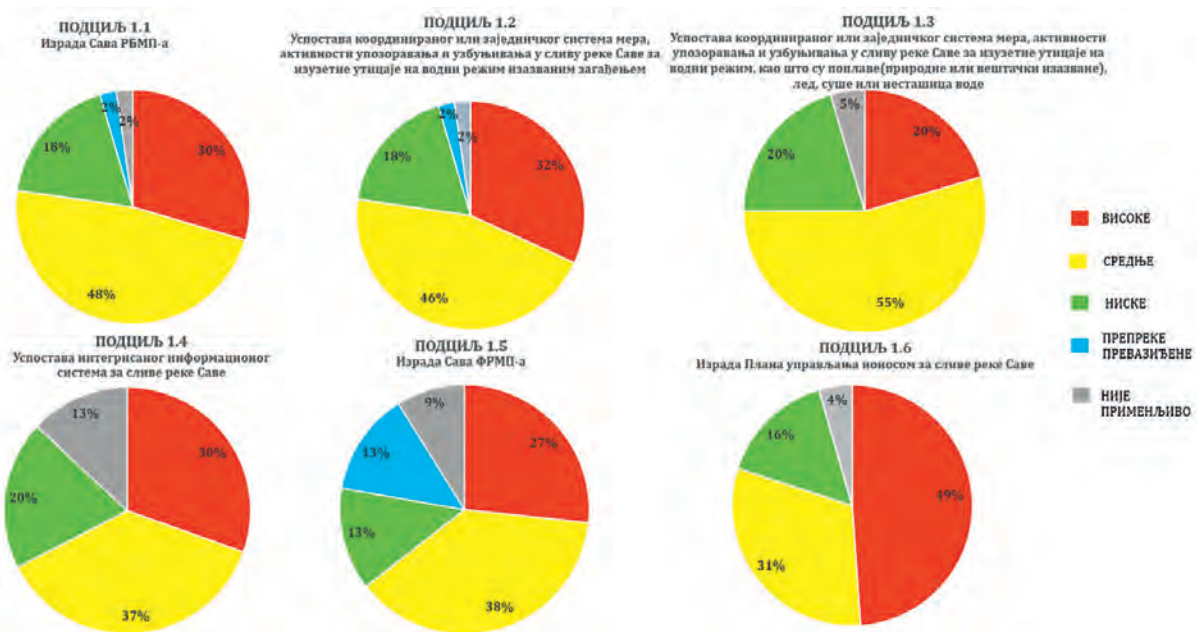
ће се спроводити кроз две фазе, у периоду од 10 година

и ојачати институције као и процедуре сарадње. Регионална компонента усмерена је да учини слив реке Саве мање подложним поплавама и сушама тако што ће, између осталог, бити фокусирана на интегрисано управљање водним ресурсима и прекограничну сарадњу на праћењу и ублажавању поплава и суша, што ће земље на сливу учинити отпорнијим на екстремне временске

догађаје. SDIP ће се спроводити кроз две фазе, у периоду од 10 година. SDIP - фаза I траје до јула 2026. године, стварајући могућности за значајно унапређење и јачање стратешког регионалног дијалога, заједничког планирања, одрживог управљања, као и развоја заједничких водних ресурса у сливу реке Саве, чиме ће значајно допринети спровођењу Оквирног споразума.

ПРЕГЛЕД АНАЛИЗА 8-ИХ НАЦИОНАЛНИХ ИЗВЕШТАЈА
О ИМПЛЕМЕНТАЦИЈИ ОКВИРНОГ СПОРАЗУМА О СЛИВУ РЕКЕ САВЕ

ПОТВРЂЕН ЈЕ ЗНАЧАЈАН УКУПАН НАПРЕДАК КА ПОСТИЗАЊУ ЗАЈЕДНИЧКИ ДОГОВОРЕНИХ ЦИЉЕВА



Слика 1: Процена тешкоћа присутних у имплементацији подциљева који се односе на управљања водама

Значајне препреке у постизању заједничких циљева су недостатак финансијских и техничких ресурса, економских подстицаја, капацитета на локалним новоима као и научно истраживачких капацитета за подршку достизању подциљева

Оквирни споразум о сливу реке Саве (Оквирни споразум), темељ за прекограничну сарадњу влада, институција и појединаца у циљу одрживог развоја слива реке Саве, потписале су Стране (Босна и Херцеговина, Република Хрватска, Република Словенија и Република Србија) 3. децембра 2002. у Крањској Гори, Словенија и ратификовале га 2004. године.

Након ступања на снагу Оквирног споразума, Стране сазивају редовне састанке у циљу континуираног прегледа

имплементације Оквирног споразума. На првом Састанку страна (MoP) одржаном у Загребу 2007. године усвојена је Методологија за стално праћење спровођења Оквирног споразума (Методологија). Методологија укључује механизам редовног извештавања од стране Страна, дефинише улогу Савске комисије и њеног Секретаријата у процесу извештавања, као и начин пружања информација заинтересованим странама и широј јавности.

Од другог Састанка Страна, Стране припремају националне извештаје,

са информацијама о имплементацији Оквирног споразума, тешкоћама и препрекама са којима се суочавају, заједно са информацијама о релевантној легислативи, као и програмима и пројектима на националном нивоу у области управљања водама и пловидбе, који подржавају имплементацију Оквирног споразума. Извештаји су структурирани да олакшају размену информација, праћење и процену имплементације Оквирног споразума, у пет поглавља која се односе на (i) статус питања управљања водама, (ii) статус питања пловидбе, (iii) преглед законодавства и институционалног оквира, (iv) сва друга питања од значаја за имплементацију Оквирног споразума и његових протокола, и (v) напредак у правцу имплементације Оквирног споразума и његових протокола.

За 9. састанак Страна који је одржан 9. децембра 2022. године, чији је домаћин била Република Хрватска, Стране су поднеле своје осме националне извештаје о имплементацији Оквирног споразума за период од 1. јула 2019. до 30. јуна 2022. године.

Информације о статусу управљања водама и питањима пловидбе прикупљене у осмим националним извештајима обухватају информације о два главна циља са повезаним подциљевима представљеним на Слици 1 и Слици 2.

Сваки од подциљева оцењен је у односу на следеће препреке и проблеме са којима је његово достизање суочено (i) Ограничено учешће јавности и укљученост заинтересованих страна, (ii) Недостатак финансијских ресурса, (iii) Недостатак људских ресурса, (iv) Недостатак техничких ресурса, (v) Недостатак економских подстицајних мера, (vi) Недостатак синергије на националном и међународном нивоу, (vii) Недостатак сарадње између Страна, (viii) Недостатак одговарајућих политика и закона, (ix) Недостатак капацитета локалних заједница, (x) Слаб капацитет за спровођење закона, (xi) Недостатак адекватних

научноистраживачких капацитета за подршку свих циљева, (xiii) остало.

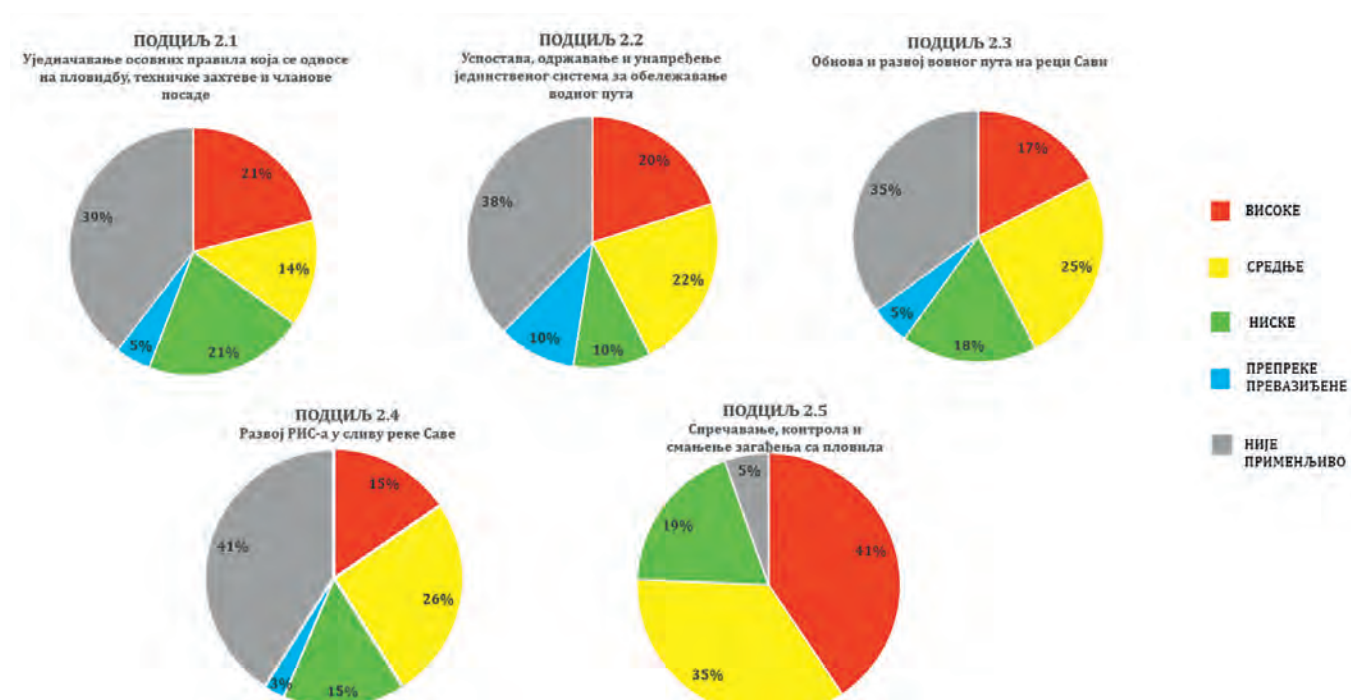
Препреке су процењене као: високе, средње, ниске, тешкоће су постојале али су превазиђене или нису применљиве.

По питању имплементације Циља 1: Координација и сарадња на успостављању одрживог управљања водама, као што је приказано на слици 1, највећа достигнућа постигнута су у имплементацији подциља 1.3., док су најзначајнији изазови препознати у имплементацији подциља. 1.6. За све подциљеве, тешкоће се процењују као високе или средње у више од 50%, што указује на додатне напоре потребне за даљу имплементацију Оквирног споразума у области управљања водама. Као најзначајније препреке, које су најмање 3 Стране идентификовале као високе, препознају се: недостатак људских (подциљеви 1.1, 1.2, 1.5 и 1.6), финансијских (подциљеви 1.3, 1.6) и техничких (подциљеви 1.5, 1.6) ресурса, привредни подстицаји (подциљ 1.6), недостатак капацитета на локалном нивоу (подциљ 1.1, 1.2) и недостатак адекватних научноистраживачких капацитета за подршку циљевима (подциљ 1.6).

У области пловидбе (Слика 2), имплементација Циља 2: Координација и сарадња на успостављању међународног режима пловидбе, тешкоће се процењују са високим и средњим значајем за мање од 50%, осим за подциљ 2.5. Висок проценат оцене као „непримењиво“ потиче од информација које је дала Република Словенија за све подциљеве осим циља 2.5. Као најзначајније препреке у постизању циљева у области пловидбе, које су најмање три Стране дефинисале као „високе“ су: недостатак финансирања (подциљ 2.1) и недостатак техничких ресурса (подциљ 2.5)

Декларацијом 9. Састанка Страна, потврђен је значајан укупан напредак ка постизању заједнички договорених циљева постављених Оквирним споразумом о сливу реке Саве и његовим протоколима, који су постигнути у извештајном периоду, а Стране су, узимајући у обзир осме извештаје држава о имплементацији Оквирног споразума, као и рад Савске комисије, прихватиле Извештај о имплементацији Оквирног споразума за период од 1. јула 2019. до 30. јуна 2022. године.

Јована Рашета Бастић,
Само Грошељ,
Секретријат Савске комисије



Слика 2: Процена тешкоћа присутних у имплементацији подциљева везаних за питања пловидбе

Напомена: За више информација, осми Национални извештаји, као и Извештај о имплементацији Оквирног споразума од 1. јула 2019. до 30. јуна 2022., припремљен од стране Савске комисије за 9. Састанак Страна, доступни су на званичном сајту Савске комисије.

NEW SURFACE AND GROUNDWATER DELINEATION RESULTED IN 37% AND 20% INCREASE OF NUMBER OF SURFACE AND GROUNDWATER BODIES RESPECTIVELY, ENSURING AMELIORATED BASIS FOR MORE COMPREHENSIVE ANALYSIS.



NUMBER OF AGGLOMERATIONS PE>2.000, WITH WASTE WATER TREATMENT PLANTS INCREASED BY 40%.



TOTAL NUTRIENT LOAD CONTRIBUTION FROM THE SAVA RIVER BASIN TO THE DANUBE RIVER DECREASE APPROX. FOR TN AND TP BY 15%



2015 - 2022

SHARE OF AGGLOMERATIONS PE>2.000, WITH SEWAGE SYSTEM COVERAGE >80% INCREASED FROM 13% TO 29%.



CALCULATED POINT SOURCES' EMISSION OF TN AND TP FROM AGGLOMERATIONS >2,000 PE IN THE BASIN DECREASED BY 24% AND 32%, RESPECTIVELY.



PROTECTED AREA IMPORTANT FOR BIODIVERSITY PROTECTION INCREASED FOR MORE THAN 20%. NUMBER OF AREAS PROTECTED IN ACCORDANCE WITH HABITAT DIRECTIVE INCREASED BY 25% AND WITH BIRDS DIRECTIVE BY 14%.



CALCULATED POINT SOURCES' EMISSION OF COD AND BOD5 DISCHARGED IN THE BASIN, FROM AGGLOMERATIONS >2,000 PE DECREASED BY 40% AND 34%, RESPECTIVELY.

УСПЕХ ЗНАЧАЈНО ДОСТИГНУЋЕ У РЕГИОНАЛНОЈ САРАДЊИ У СЕКТОРУ ВОДА ШТО ВОДИ КА ИСПУЊЕЊУ ЈЕДНОГ ОД ГЛАВНИХ ЦИЉЕВА ОКВИРНОГ СПОРАЗУМА

УСПЕШНО ЗАВРШЕН ДРУГИ „САВА“ ЦИКЛУС ПЛАНИРАЊА

Други План управљања сливом реке Саве представља резултат дугогодишњег заједничког, преданог рада и великог колективног труда који су уложиле, доприносећи његовој изради и финализацији, институције и стручњаци из савских земаља, координисаним од стране Секретаријата Савске комисије

На 9. Састанку Страна, Страна Оквирног споразума о сливу реке Саве и Црна Гора одобриле су 2. План управљања сливом реке Саве (Сава РБМП, План) као значајно достигнуће у регионалној сарадњи у сектору вода, које води ка испуњењу једног од главних циљева Оквирног споразума – *Успостављању одрживог управљања водама*, обележавајући завршетак другог „Сава“ циклуса планирања. Други Сава РБМП, покривајући период од шест година 2022.-2027., развијен је у могућој мери према Оквирној директиви о водама и има за циљ унапређење оквира на нивоу слива за спречавање даљег погоршања или/и побољшање статуса свих вода, обезбеђујући основу за јачање сарадње у

правцу дугорочног и одрживог коришћења водних ресурса у сливу реке Саве. Припрема Плана у складу је са одредбом члана 12. Оквирног споразума: „Стране су сагласне да ће развити заједнички и/или интегрисани план управљања водним ресурсима слива реке Саве и да ће сарађивати у његовим припремним активностима“. Поврх тога, на основу ажурираних података и информација које су доставиле Стране и Црна Гора, други Сава РБМП прати процесе који су у току на нивоу слива реке Дунав, као и оквир првог Сава РБМП-а (2014). Други План управљања сливом реке Саве представља резултат дугогодишњег заједничког преданог рада и великог колективног труда институција и стручњака

из савских земаља, координисаним од стране Секретаријата Савске комисије. Коначни резултат је још значајнији с обзиром да је постигнут без спољне финансијске помоћи и у условима пандемије. Значајни напретци, као што је приказано на Слици 1 и Слици 2, препознати су у овом циклусу планирања, означавају пут напред у складу са визијама за слив реке Саве и утврђеним циљевима. Главни напретци се односе на:

- Бројне промене уведене кроз нова разграничења површинских водних тела, која су обављена у скоро свим земљама на сливу. Промене су засноване на свеобухватнијој имплементацији Оквирне директиве о водама и на детаљнијим подлогама, подацима и информацијама

DATA EXCHANGED / UPDATED THROUGH A COMMON DATA SHARING PLATFORM SAVA GIS INCREASED, FROM 85% TO 95% FOR SPATIAL DATA SETS REQUIREMENTS AND FROM 15% TO 55% FOR RELATED (ATTRIBUTE) DATA.



SHARE OF THE BARRIERS PASSABLE FOR FISH, IN TOTAL NUMBER OF RIVER CONTINUITY INTERRUPTIONS INCREASED BY 10%.



THE NUMBER OF SURFACE WATER MONITORING SITES INCREASED BY 50%.

BASIN WIDE DATA BASE OF 463 GROUNDWATER MONITORING SITES IS ESTABLISHED.



Steps towards visions and objectives for the Sava River Basin



DATA COLLECTION ON EXECUTED AND PLANNED DREDGING ARE ONGOING REGULARLY.



THE CONFIDENCE LEVEL OF THE SURFACE AND GROUNDWATER BODIES' STATUS ASSESSMENT SIGNIFICANTLY INCREASED.



INVASIVE ALIEN SPECIES ARE DEFINED IN 13 SUB CATCHMENTS OF THE SAVA RIVER BASIN.

које су узете у обзир. Такође, број подземних водних тела повећан је за 20% што је омогућило детаљнију анализу.

- Значајна побољшања везана су за разграничење агломерација у већини земаља, повећаван број Еквивалент становника (ЕС) прикључених на канализациону мрежу, као и смањење оптерећења у ЕС које се не одводи канализационим системом, нити се пречишћава на постројењима за третман отпадних вода (ППОВ). Као резултат, удео агломерација ЕС > 2,000 ЕС које нису прикључене на канализациони систем нити на ППОВ умањен је за 30% у поређењу са првим Сава РБМП-ом. Надаље, значајно умањено процењено укупно оптерећење емисије по БПК₅ и COD, за 53% и 57%, респективно, због повећаног броја агломерација са ППОВ у сливу (14% агломерације са ППОВ у првом у односу на 30% у другом Сава РБМП-у, углавном због новоизграђених ППОВ у Словенији и Хрватској).
- Значајно побољшање у пракси размене података кроз заједничку Сава ГИС платформу и унапређена база података

која се односи на хидроморфологију, заштићена подручја и податке о мониторингу површинских и подземних вода.

- Оцена статуса вода значајно је побољшана у свим савским земљама у погледу методолошког приступа и постигнутог нивоа поузданости.
 - Ажурирана економска анализа коришћења вода и водних услуга на нивоу слива, са разрадом могућности за финансирање Програма мера.
- Програм мера, како би се достигле визије и циљеви управљања за слив реке Саве, израђен је на основу националних мера које су већ на снази и наводи у кратким цртама активности које треба предузети у предстојећим циклусима управљања речним сливом како би се постигао добар статус вода. Такође, Програм мера је фокусиран на имплементацију релевантних директива Европске уније (ЕУ) које се односе на воде узимајући у обзир статус земаља на сливу Саве у односу на чланство у Европској унији (земље чланице и земље кандидати за чланство).

У наредним годинама потребни су додатни напори за кораке ка заједничким циљевима – спречавању даљег погоршања и/или побољшања статуса акватичних и, од воде зависних екосистема, промовисању одрживог коришћења воде, унапређењу заштите и побољшању са водом повезане животне средине, површинских и подземних вода и допринос ублажавању ефеката поплава и суша. Коначно, као порука за надоласеће године, како је наведено у Декларацији 9. Састанка Страна, Стране се обавезују „да ће имплементирати Програм мера предвиђен у ажурираном Плану управљања сливом реке Саве, како би допринеле испуњавању заједничких циљева“ и одлучне су да „осигурају адекватне ресурсе за наставак активности којима координира Савска комисија, позивајући на прекогранична решења која ће интегрисати друштвене, принципе животне средине и економске принципе за одржив и отпоран развој слива реке Саве“.

**Јована Рашета Бастић,
Само Грошељ,**

Секретаријат Савске комисије

Напомена: Други Плану управљања сливом реке Саве на енглеском и свим службеним језицима Страна, заједно са другим документима урађеним током 2. „Сава“ циклуса планирања, доступни су на званичној интернет страници Савске комисије.

ИНТЕРВЈУ БИРГИТ ФОГЕЛ,

ИЗВРШНА СЕКРЕТАРИЦА МЕЂУНАРОДНЕ КОМИСИЈЕ ЗА ЗАШТИТУ РЕКЕ ДУНАВ

**ПОНЕКАД СЕ СУОЧАВАМО СА
КОМПЛЕКСНИМ СИТУАЦИЈАМА, АЛИ
ДУНАВ ЈЕ РЕКА КОЈА СПАЈА И УЈЕДИЊУЈЕ**

Оснивање Савске комисије има огроман значај јер је успешно окупило земље са слива реке Саве, нарочито након тешких времена. Искрено се осећам чланом Савске породице и желим да наставим да негујем тај осећај јединства и даљи развој

У августу 2022. постали сте 4. извршни секретар од оснивања ICPDR-а. Како видите позицију и значај ICPDR-а и његову подршку уговорним странама, ка чистијем, здравијем и сигурнијем сливу реке Дунав?

Невероватно сам поносна што сам прва жена на овој функцији и што ми је указано поверење 15 уговорних страна ICPDR-а. Од потписивања Конвенције 1994. године, спроведене су бројне активности које су резултирале изузетним достигнућима за цео слив Дунава.

Слив Дунава је микс земаља ЕУ и оних које нису чланице ЕУ. Ово представља изазов за имплементацију Оквирне директиве о водама (WFD), али се механизам прекограничне сарадње у области вода показао успешним упркос изазовима као што су климатске промене и суше, и ми активно налазимо начине за њихова решења.

Чланство у ICPDR-у је подстицај за подунавске земље. Поред развоја својих програма и активности, ICPDR служи као инструмент за развој знања и капацитета. Чланство у ICPDR-у било је катализатор за приступање ЕУ. Како се све више подунавских земаља приближава ЕУ, сам Дунав постаје безбеднији, чистији и здравији захваљујући развоју стручности и важним наученим лекцијама. Рад ICPDR-а и његових стручних група, такође је значајно ојачао капацитете подунавских земаља за изазове везане за приступ и законодавство ЕУ. Као што је рекао бивши председник ICPDR-а Дражен Куречич из Хрватске - "Као члан ICPDR-а осећао сам се као члан ЕУ већ десет година раније".

Слив реке Дунав је најинтернационалнији речни слив на свету. Шта сматрате главним приликама за будући напредак у заједничком управљању речним сливом?

Желим да истакнем, сарадња у Подунављу функционише веома добро. Постоји одређена динамика, али и поверење и воља тако да можемо решити било који проблем. Када се појаве проблеми, што се не дешава често, ICPDR преузима неутралну, посредничку улогу. Понекад се суочавамо са тешким ситуацијама, али Дунав је свакако река која спаја. Ипак, од наших 15 чланица, 9 су у ЕУ, а 5 које то нису, што представља одређени изазов када је у питању управљање на нивоу слива. Ипак, различити правни предуслови никада нису представљали праву препреку, а ми на глобалном нивоу имамо имиџ шампиона прекограничне сарадње у области вода и управљања речним сливом. Успоставили смо добар заједнички рад. Осим тога, врло успешно сарађујемо са нашом сестринском комисијом, Савском комисијом. Сада постоје нови, неочекивани проблеми због инвазије Русије на Украјину. Сарадња Украјине у нашим оквирима је нарушена и тежа него иначе. Међутим, Дунав наставља да функционише као везивни елемент, а наше украјинске колеге и даље учествују на нашим састанцима, иако углавном преко интернета. Солидарност је суштински принцип ICPDR-а, а ми се старамо да сви буду укључени и саслушани, да нико не буде напуштен.

Који су најзначајнији пропусти идентификовани у досадашњој



Биргит Фогел: Механизам прекограничне сарадње у области вода показао се успешним упркос изазовима као што су климатске промене и суше

сарадњи и шта видите као приоритете за наредне године?

Прекогранична сарадња и управљање речним сливом су текући процеси који захтевају стрпљење, док постоје дређени недостаци, као што су доступност и квалитет података, имајући у виду огромно пространство речног слива који покрива 10% површине континенталне Европе.

Наши приоритети су усредсређени на смањење и елиминисање загађења, као и на решавање хидроморфолошких промена, како би се постигао добар статус за све воде у сливу Дунава. Очување акватичног биодиверзитета добија све већи значај. Морамо да разумемо које врсте су угрожене или у опасности, да бисмо их ефикасно заштитили. По том питању сарађујемо са организацијама као што су WWF CEE, IAD и Радна група за дунавске јесетре.

Решавање проблема климатских промена и повезаних екстремних догађаја, као што су суше и ниски водостаји, постаће

приоритет. Проблем поплава је у ICPDR-у важан задатак већ дуги низ година. Кључно је схватити потенцијалне утицаје ових догађаја и развити ефикасне ad-hoc и дугорочне стратегије управљања на нивоу читавог слива. Тренутно радимо на разумевању потреба земаља и дефинисању потенцијалне улоге ICPDR-а. Потом ћемо видети којим ћемо се конкретним задатком бавити. Наравно, Савска комисија представља драгоцен део процеса. Даље, суочавање са загађењем остаје значајан и стални изазов. Императив је да радимо на смањењу и/или елиминисању загађења како бисмо постигли наше еколошке циљеве. Поред тога, неопходно је усвајање отвореног дијалога са корисницима вода и обезбеђивање правичног коришћења водних ресурса, док учешће јавности и комуникација постају кључни у овом контексту.

Активно сте учествовали на УН 2023 Конференцији о водама, одржаној овог марта у Њујорку. Како видите улогу комисија у омогућавању корака ка остварењу циљева одрживог развоја?

Било је сјајно искуство присуствовати УН Конференцији о водама и бити сведок да је вода у глобалном фокусу. Речне комисије су препознате као кључни агенти за олакшавање и координацију управљања прекограничним водним ресурсима. ICPDR је такође позван да интервенише у неколико пратећих догађаја где смо демонстрирали своје искуство и разменили најбољу праксу на Дунаву са другим актерима. Конференција је одиграла кључну улогу у проширењу Агенде за воде, генеришући више од 700 обавеза кроз званичне сесије и пратеће догађаје. Неке обавезе су биле значајне, мобилишући у неким случајевима и милијарде долара за будуће акције везане за воде. У својој завршној речи, генерални секретар Антонио Гутереш је истакао: „Преузете обавезе на овој Конференцији ће покренути човечанство ка сигурној будућности вода, која је потребна свакој особи на планети“. Он је нагласио да

Женама бих саветовала да се не плаше, да буду сигурне у себе и имају пуно поверење у своје способности. Не дозволите да пол буде препрека

је вода неопходна за здравље, мир и одрживи развој и да стога треба да буде у центру глобалне политичке агенде. Како је председавајући УН-а за воде и генерални директор ILO-а, г. Гилберт Ф. Хоунгбо прикладно рекао: „Вода је била и остаће свачија брига“.

Како бисте оценили досадашњу, а како сарадњу са Савском комисијом у годинама које долазе?

Оснивање Савске комисије има огроман значај јер је успешна окупило земље са слива реке Саве, нарочито након тешких времена. Рад Ваше комисије представља значајан допринос напорима ICPDR-а. Проблеми са којима се суочавају све земље у оба слива су слични. Обе комисије сарађују како би идентификовале релевантна и утицајна решења на нивоу целог слива. Ми дајемо приоритет питањима која су важна за све земље, не фокусирајући се само на питања специфична за узводне или низводне земље. Овај приступ ојачава ближе везе међу нама, јер „делимо“ неке од наших уговорних страна. Радни нивои су различити, али свакако имамо користи од труда и рада једни од других.

Морам да похвалим изузетан ниво сарадње који смо постигли. Одржавамо годишње билатералне састанке у топлој и пријатној атмосфери како бисмо разумели и координисали теме на којима радимо. Поред тога, активно учествујемо на пленарним састанцима једни других како бисмо стекли дубље разумевање и поједноставили свој узајамни рад. Овај приступ се показао као веома користан и ефикасан. Лично, мој фокус остаје на неговању и јачању ове изузетне сарадње коју су две комисије успоставиле претходних година. Искрено се осећам чланом Савске породице и желим да наставим да негујем тај осећај јединства и даљи развој.

Посветили сте своју импресивну професионалну каријеру управљању речним сливовима, радећи више од 20 година покривајући прекограничне

сливове као што су Дунав, Меконг, Ганг, Окаванго и многе друге. Шта бисте саветовали младим професионалцима у области вода, нарочито женама, спремним да се посвете управљању речним сливовима?

Себе на првом месту сматрам „Подунавком“. Дуго сам пловила целом реком и свака деоница ми урезана у сећање. Поред тога, осећам се веома срећном што сам могла да стекнем велико искуство у прекограничним управљању речним сливовима широм света и разумем начин на који земље деле водне ресурсе.

Чврсто верујем да ће млада генерација стручњака за воде, укључујући жене, играти кључну улогу у решавању будућих изазова везаних за воде, као и изван сектора вода. Мој савет младим професионалцима је: упијајте знање и информације што је више могуће и останите отворени и прилагодљиви у разноликом и стално променљивом водном окружењу. Верујем да је трагање и остваривање дискусија усмерених на решења, као и мисаоно-креативне дискусије, кључно за напредовање и успешно окончање, чак и тешких размена – то је сарадња.

Женама бих саветовала да се не плаше, да буду сигурне у себе и имају пуно поверење у своје способности. Радила сам у деловима света где жене нису у потпуности оснажене. Али, напретка има и то ме мотивише за рад. Верујем да не постоји својствена разлика између полова, а усвајањем овог начина размишљања можемо осигурати да на ситуације не утиче припадност полу. Не дозволите да пол буде препрека и будите одлучне у промовисању овог инклузивног приступа који представља 'моја два цента' на ову тему.

На срећу, видим да млађа генерација интуитивно разуме овај важан принцип. Они су ослобођени предрасуда, а ја потпуно верујем у њихову способност да унапреде управљање водама са свежом и отвореном жељом за добробит будућих генерација.

САГЛАСНОСТ УСВОЈЕН ЈЕ ОД СТРАНЕ САВСКЕ КОМИСИЈЕ НА ЊЕНОЈ 60. СЕДНИЦИ

АЖУРИРАН ИЗВЕШТАЈ ПРЕЛИМИНАРНА ПРОЦЕНА РИЗИКА ОД ПОПЛАВА У СЛИВУ РЕКЕ САВЕ

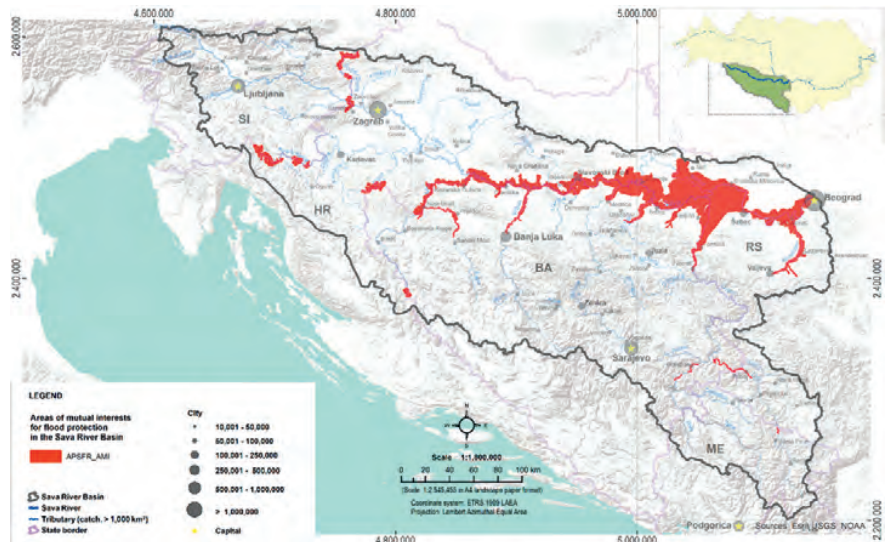
ЕУ Директива о поплавама налаже да се ревидира PFRA и, уколико је потребно, ажурира прво након седам година, а после тога, након сваке шесте године

Један од кључних циљева Оквирног споразума о сливу реке Саве (Оквирни споразум) је регулисање питања одрживог управљања поплавама у сливу реке Саве, предузимањем мера са циљем превенције или ограничавања опасности, смањења ризика од поплава и смањења или ублажавања штетних последица поплава. Протокол о заштити од поплава који дефинише модалитете имплементације ових циљева уз Оквирни споразум (Протокол) предвиђа да Савска комисија координира сарадњу у свим аспектима управљања ризицима од поплава укључујући израду и редовно ажурирање Плана управљања ризицима од поплава у сливу реке Саве (Сава FRMP). Иако Протокол не предвиђа никакав временски оквир динамика припреме појединих корака Прелиминарне процене ризика од поплава у сливу реке Саве је у складу са Директивом 2007/60/ЕС Европског парламента (ЕУ Директива о поплавама).

У складу са Протоколом и на основу националних планских докумената, Стране Оквирног споразума припремиле су заједнички извештај Прелиминарна процена ризика од поплава у сливу реке Саве (Сава PFRA) прихваћен 2014. године, а израдиле су и заједнички Сава FRMP, одобрен 2019. године. ЕУ Директива о поплавама налаже да се ревидира PFRA и, уколико је потребно, ажурира прво након седам година, а после тога, након сваке шесте године.



Слика 1: Циклус планирања управљања ризицима од поплава на нивоу слива реке Саве



Слика 2: Ажурирана Сава PFRA из 2021. и карта ажурираних Подручја од заједничког интереса

Зато се државама саветује да током 2. циклуса ревидују и ажурирају заједничке планске кораке на нивоу слива, за израду PFRA до 2021., за израду Поплавних карата до 2023., и за израду FRMP до 2026. године. Ажурирани извештај Сава PFRA 2021, израђен у сарадњи са институцијама из Страна Оквирног споразума и Црне Горе, финализиран је и усвојен од стране Савске комисије на 60. седници, 1. јула 2022.

У циљу припреме Сава PFRA 2021, земље су прво размениле и ажурирале релевантне податке и информације путем заједничке платформе за размену података - Сава ГИС-а, са закључком да је количина размењених информација унапређена у 2. планском циклусу. Сава PFRA 2021 је ревидовао и ажурирао информације о методологијама и критеријумима које земље користе за идентификацију и процену значајних поплава из прошлости и последица потенцијалних будућих поплава. Извештај пружа преглед дефинисаних и ажурираних Подручја с потенцијално високим ризицима од поплава (APSFRI), и хармонизацију тих подручја које деле две или више земаља, која су идентификована као Подручја од заједничког интереса у сливу реке Саве (AMIs).

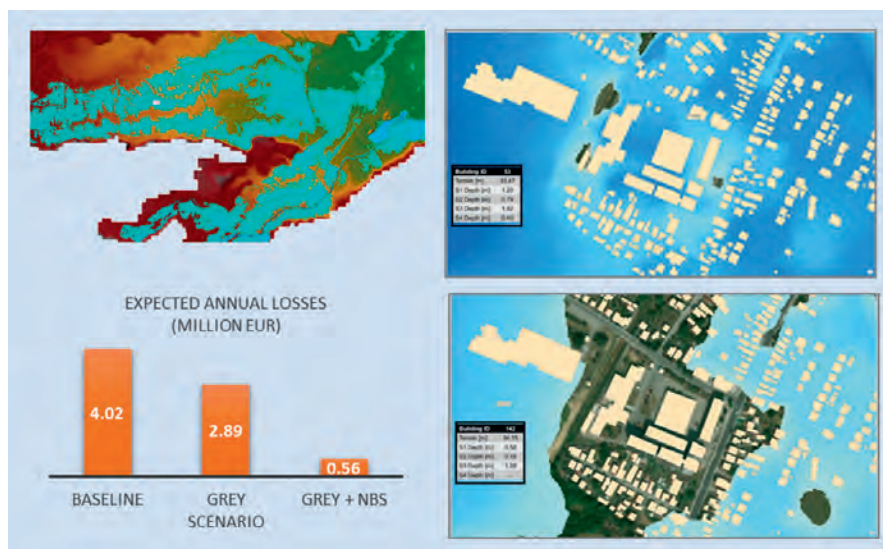
На основу анализе 2.347 APSFR -а, 255 подручја је идентификовано као AMI са укупном површином од 5.734,5 км². У AMI-има, флувијалне поплаве средње брзине појаве, и надилажење одбране или слом инфраструктуре су најчешће забележени типови и механизми поплава. Потенцијалне штетне последице поплава по здравље људи, животну средину, културно-историјско наслеђе и привреду такође су анализирани.

Сава PFRA 2021 представља основу за ажурирање Поплавних карата и Сава FRMP, узимајући у обзир да ће националне карте и плански документи бити главни улазни подаци. AMI ће бити основни елементи за планирање управљања ризицима од поплава, као и оквир за одређивање мера које могу да допринесу постицању циљева управљања ризицима од поплава од заједничког интереса на нивоу слива.

Сава PFRA је објављен и доступан на: [SavaPFRA Update 2021](https://savacommission.org/SavaPFRAUpdate2021) (savacommission.org).

Мирза Сарач,
Секретаријат Савске комисије

Карта опасности од поплава (део) за реку Брегану



Карте опасности од поплава и рањивости (део) и очекивани годишњи губици у упоредби с основним и сивим сценаријима ублажавања поплава за слив реке Тамнаве

RECONNECT КО-КРЕИРАЊЕ У ПЛАНИРАЊУ КОРИШЋЕЊА ЗЕМЉИШТА

ПРИРОДОМ ИНСПИРИСАНА РЕШЕЊА ЗА ЗАШТИТУ ОД ПОПЛАВА

Иако је смањење ризика од поплава примарни циљ ових мера, оне доносе додатне користи за биодиверзитет и добробит људи

RECONNECT је пројекат из програма Horizon 2020 са фокусом на демонстрирање и вредновање природом инспирисаних решења (nature-based solutions, NBS) за заштиту од поплава и суша. RECONNECT такође стимулише нову културу ко-креације у просторном планирању која повезује заштиту од поплава са локалним и регионалним развојним циљевима. Активно учешће заинтересованих страна у реализацији NBS пројеката зато представља важну димензију пројекта.

Природом инспирисана решења за веће просторе обухватају мере попут ретензија, рестаурације влажних станишта или плавних подручја, пошумљавања, терасирања, као и многе друге. Иако је смањење ризика од поплава и суша примарни циљ ових мера (нпр. задржавањем и успоравањем отицања воде), ове мере доносе додатне користи за

биодиверзитет и добробит људи. Циљ пројекта RECONNECT јесте да допринесе бази знања о ефектима природом инспирисаних решења за заштиту од поплава и суша за веће просторе, као и њиховом даљем умножавању и ширењу. Пројекат има мрежу пилот примера која укључује Демонстраторе, који су на различитим нивоима реализације ПИ решења, и Сараднике као пратиоце. Сарадници су пилот примери инспирисани Демонстраторима, са којима размењују знања и искуства. Главна активност Сарадника је израда претходних студија изводљивости за примену ПИ решења.

Четири пилот случаја са слива реке Саве налазе се у групи RECONNECT Сарадника: слив реке Брегане (у надлежности Proning DHI, Загреб), слив реке Врбање, слив реке Тамнаве и општина Крупањ (све у надлежности Универзитета у Београду). Поплаве представљају главни хидрометеоролошки ризик у свим овим случајевима, заједно са проблемима ерозије и клизишта.

Претходне студије изводљивости за пилот сливове на Сави истражиће примену ПИ решења и њихове ефекте у поређењу са садашњим стањем. Предложена ПИ решења одабрана су комбиновањем знања

стручњака са ставовима заинтересованих страна по питању главних изазова и циљева. У овој фази пројекта у изради су карте опасности и ризика од поплава за садашње и будуће услове. Резултати вредновања различитих индикатора ефеката ПИ решења (смањење опасности од поплава и штета, побољшање квалитета воде, биодиверзитет, људско благостање и друштвено-економске користи) очекују се средином 2024. године.

Примена ПИ решења може бити изазовна јер различити актери (органи управе, комерцијални сектор, грађани) често имају супротстављене интересе. RECONNECT такође разматра препреке везане за политичко, институционално, друштвено и културно прихватање ПИ решења, а начини превазилажења тих препрека у савским пилот примерима биће предложени.

Пројекат RECONNECT (Regenerating ECOSystems with Nature-based solutions for hydrometeorological risk rEDUctiON) финансира ЕУ, а координира IHE Delft. Више информација можете пронаћи на www.reconnect.eu.

Јасна Плавшић, Универзитет у Београду
Зоран Војиновић, IHE Delft Институт за образовање у области вода

САРАДЊА КОНФЕРЕНЦИЈА УН О ВОДАМА 2023 - ВОДА ЈЕ КЉУЧНА
ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ЦИЉЕВА ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА И ЗДРАВЉА

ГЛОБАЛНО ОПРЕДЕЉЕЊЕ ЗА БОЉУ И СИГУРНИЈУ БУДУЋНОСТ ВОДА



У овој будућности, Савска комисија може одиграти одговорну улогу – нимало занемариву и не само на регионалном нивоу, нити само са испуњавањем обавеза према УН Агенди за воде

Од 22. до 24. марта 2023. године, у просторијама Уједињених нација у Њујорку, одржана је 2. Конференција УН о водама, са намером да се размотре активности и резултати Деценије УН акције за воде 2018-2028 „Вода за одрживи развој“ и да се убрза напредак УН Агенде 2030 за одрживи развој SDG 6, која према анализи, није на добром путу по питању већине својих циљева.

Поред кашњења SDG 6, постоји много других разлога да се размотри тренутна глобална ситуација и статус вода на нивоу УН. Трипартитна криза климе, биодиверзитет и загађења, повећање светске популације, а самим тим и потреба

за чистом питком водом, затим водом за производњу хране и енергије, а последично и повећање глобалног загађења воде, пандемија и повећање здравствених ризика, као и пораст регионалних политичких и оружаних сукоба и последичних миграторних токова везаних за доступност воде, само су неки од њих.

Прва Конференција УН о водама је одржана у Мар дел Плати у Аргентини још давне 1977. године. Стога су биле веома високе амбиције и очекивања од друге конференције. Присуствовао је велики број представника држава, администрација, УН агенција, међународних организација и институција, пословног сектора, донатора и

невладиних организација, укључујући 12 шефова држава, 82 министра и других гостију на високом нивоу. Владе Холандије и Таџикистана заједо су биле домаћини конференције. То је био резултат двогодишњег интензивног глобалног припремног процеса регионалних састанака и конференција на високом нивоу, на којима су договорени структура, садржаји и теме о којима ће се расправљати.

Конференција је организована у шест пленарних сесија, пет интерактивних дијалога, специјалних догађаја и 100 пратећих догађаја у просторијама УН, који су одабрани између више од 1.400 предлога. Осим тога, УН Акциона агенда за воду, глобална интернет платформа, омогућила је државама и представницима различитих заинтересованих страна у глобалном процесу вода да региструју своје добровољне обавезе за бољу и сигурнију

будућност вода. На крају је направљен списак од 825 обавеза које су доступне на сајту Конференције (види доле).

Носиоци садржаја конференције били су пет интерактивних дијалога вођених на претходно одабране теме (Вода за здравље; Вода за одрживи развој; Вода за климу; Отпорност и животна средина; Вода за сарадњу; Деценија акције за воду). Њихови резултати били су главни допринос за Сажети зборник председника Генералне скупштине, који се поред Агенде за воде може сматрати главним резултатом Конференције. Зборник радова, осим резултата интерактивних дијалога, садржи и детаљну интерпретацију девет одлучујућих стратегија за промене, истакнутих на затварању Конференције:

Интегрисана политика за воду и климу на националном и глобалном нивоу до 2030. године;

Оперативни глобални водни информациони систем који пружа подршку управљању водама, климом и земљиштем ради социоекономске отпорности, еколошке одрживости и социјалне укључености до 2030. године;

Рана упозорења за све како би се омогућила помоћ у заштити живота и имовине до 2027. године;

Превазилажење зависности од све веће потрошње воде која се користи за производњу хране и енергије – што је брже могуће;

Рedefинисана финансијска начела како би наше привреде постале водо-, климатски-, земљишно- и екосистемски-разборите, као и на људе усмерене;

Глобална образовна мрежа о водама за изградњу капацитета институција и људи, првенствено за подршку земљама у развоју;

Инклузивни, свеобухватни прекогранични споразуми за подршку државама, на основу Конвенције о заштити и коришћењу прекограничних водотока и међународних језера из 1992. године (Конвенција о водама) и Конвенције о праву непловидбеног коришћења



Владе Холандије и Таџикистана биле су заједнички домаћини конференције

међународних водотока из 1997. године (Конвенција о водотоцима);

Институционална архитектура за подршку трансформацији: одбор УН агенција под водством генералног секретара УН, а којим управља специјални изасланик УН за воде, уз подршку реформисаног координационог тела УН за воде и независног научног и саветодавног панела, поред аранжмана за дискусију о политици вода у Уједињеним нацијама у Њујорку, на чијем ће развоју радити Генерална скупштина;

Редовно сазивати међувладине процесе о водама

Прекогранична водна сарадња, њен значај за одрживост интегрисаног управљања водним ресурсима, као и њен допринос миру и стабилности у регионима, била је једна од главних тема Конференције, иако је у процесу припреме често била проблематизована. Стога је посвећеност Савске комисије УН Акционој агенди за воду, кроз *Напредни систем за предвиђање поплава и малих протока у прекограничном сливу реке Саве*, усмерен на чак две главне теме дијалога, прекограничну водну сарадњу и прилагођавање климатским променама, додатно промовисала Савску комисију као један од најуспешнијих случајева међународних организација за речне сливове у послератном подручју.

Имплементацијом и разменом искустава и знања са другим организацијама за речне сливове или земљама које деле слична гледишта, Савска комисија ће допринети глобалним напорима за бољу и сигурнију будућност вода.

Вода је кључна за остваривање Циљева одрживог развоја и здравља, као и просперитета људи и планете. Стога је УН Конференција о водама 2023 својеврсна глобална посвећеност бољој и сигурнијој будућности вода. У овој будућности, Савска комисија може одиграти одговорну улогу – нимало занемариву и не само на регионалном нивоу, нити само са испуњавањем обавеза према УН Агенди за воде.

Погледати такође

[UN 2023 Water Conference | Department of Economic and Social Affairs](#)

Др. Алеш Бизјак,

Министарство природних ресурса и просторног планирања Републике Словеније





Фотографије: Град Сремска Митровица

ИНФРАСТРУКТУРА ЈЕДНА ОД АКТИВНОСТИ НА ПРОЈЕКТУ "ЗАПЛОВИ СРБИЈОМ"

ОТВОРЕНО НОВО МЕЂУНАРОДНО ПУТНИЧКО ПРИСТАНИШТЕ НА САВИ

Циљ је да се уз градове на Дунаву и градови на Сави уцртају на наутичке карте Европе и да се искористе бројни наутички потенцијали

Међународно путничко пристаниште у Сремској Митровици, осмо по реду у Републици Србији, отворено је почетком марта ове године, у присуству министра грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре Горана Весића, директора Агенције за управљање лукама Вука Перовића и градоначелнице Сремске Митровице Светлане Миловановић.

Пристаниште у Сремској Митровици је друго на реци Сави, у Србији, поред оног у Београду, а ради се и на пројекту пристаништа у Шапцу, чиме ће се створити могућност успостављања бродске речне везе између ова три града. Агенција је инвестирала средства у изградњу пристанишне инфраструктуре у Сремској Митровици, у износу од 400.000 евра, а прошле године је изабран и лучки оператер.

Пристаниште се налази у непосредној близини Археолошког локалитета Царска Палата Сирмијума, на месту одакле је

пре једног века испловљавао пароброд. Стране туристе очекује сусрет са богатом заоставштином римског, отоманског и аустроугарског царства али и упознавање са природним лепотама овог краја.

На церемонији свечаног отварања истакнуто је да Влада Србије и Агенција интензивно раде на развоју међународног путничког саобраћаја, имајући у виду да то значи боље повезивање са целим светом. Заједнички циљ је да се уз градове на Дунаву и градови на Сави уцртају на наутичке карте Европе и да се искористе бројни наутички потенцијали.

Пуштање у рад пристаништа у Сремској Митровици једна је од активности на новом пројекту „Запови Србијом“ који је

иницирала Агенција, како би се изградила недостајућа наутичка инфраструктура и подигла свест о економским и друштвеним бенефитима развоја марина, крузинга, линијског и каналског саобраћаја.

Наутичка сезона на међународном путничком пристаништу у Сремској Митровици званично је почела 3. маја, када је након паузе од пет година угловио путнички брод „Виктор Иго“ са 80 путника из Француске.

Међународни водни путнички саобраћај у Сремској Митровици побољшаће туризам и привреду овог града, а допринеће и успеху наутичких сезона у Србији.

Ксенија Хајдуковић,
Агенција за управљање лукама



ИЗГРАДЊА ОЧЕКИВАНИ ЗАВРШЕТАК РАДОВА КРАЈЕМ 2025.

ГРАДИ СЕ МАРИНА НА РЕЦИ КУПИ У СИСКУ

Главни циљ марине је вратити људе на реку и указати на потенцијал река и да се тај потенцијал у будућности све више користи

Још давне 2005. године настала је идеја о наутичкој марини у центру града Сиска за потребе локалног становништва и становништва града Загреба који своја пловила након сезоне враћају на континентално подручје. Идеја је била испројектовати и направити марину која би била опремљена свим садржајима који су нужни за чување, одржавање, дизање и спуштање пловила, односно марина која би локалном становништву омогућила сигурно извезивање својих чамаца током целе године, а сезонцима би омогућила да истински заљубљеници у наутички туризам кроз целу годину уживају у својим пловилима.

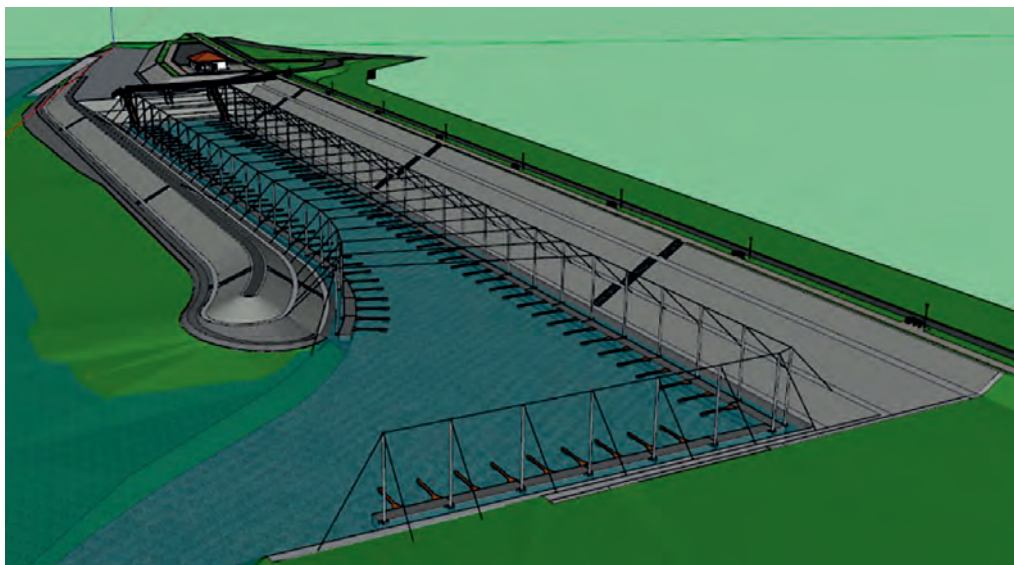
И тако је 2009. године испројектована речна марина на реци Купи у Сиску која се састоји од акваторије и територијалног дела. Акваторија садржи 194 веза за чамце до 12м дужине, која је лукобраном одвојена од саме реке Купе. Приступ пловилима био би омогућен с круне насипа фиксним мостом, и са 2 зглобно ослоњена моста који прате кретање водостаја и понтона на који су пловила привезана. Територијални део састоји се од 2 паркиралишта за кориснике марине и управне зграде где би били смештени управљачки простори свих садржаја саме марине. Марина је насипом одвојена од Спортско-рекреативног центра Сисак – Сисциа, који уједно служи и као шеталиште између старог и новог дела центра Сиска, те као источна обалоутврда саме акваторије марине.

Због немогућности финансирања градње целе марине одједном, градња марине започета је тек средином 2018. и подељена на 4 фазе како би се финансирање лакше спровело. Фаза I изградње марине обухватала је проширење постојећег насипа с 1,5м на чак 8м ширине, те насипање платоа управне зграде и завршена је крајем 2020. Тренутно трају радови на фазама II и III које су уско везане. Стога је било нужно да се одвијају у исто време. То су фазе где ће се формирати коначна дубина марине, затим поставити пилони који омогућују праћење кретања водостаја и омогућују приступ пловилима при сваком водостају. Након завршетка ових фаза преостаје још изградња IV. фазе која се планира за 2024. и очекивани

завршетак марине био би крајем 2025. године.

Када изградња марине једном буде готова тиме ће се створити сви предуслови за развој наутичких активности, спортске и рекреативне пловидбе, као и развијање других привредних делатности. Главни циљ марине је повратак људи на реку и указивање на потенцијал река, као и да се тај потенцијал у будућности све више користи, јер Хрватска као држава је богата таквим потенцијалом, а на нама Лучким управама је да га предочимо људима који са њим нису упознати.

Кристијан Матушин,
Лучка управа Сисак



ПАРТНЕРСТВО БЕЗ ЗДРАВИХ РЕКА, ЕКОНОМСКИ ПРОСПЕРИТЕТ
И БЛАГОСТАЊЕ СВИХ ЗЕМАЉА ДУЖ РЕКЕ БИЛИ БИ ПОДЈЕДНАКО УГРОЖЕНИ

ЧУЈЕТЕ ЛИ НАШЕ РЕКЕ?

Парламент младих са слива реке Саве и Парламент младих са слива реке Шелд удружили су своје снаге како би нашли начин за борбу против климатских промена кроз глас младих људи

И ако се налазе у различитим деловима Европе, сливови реке Саве и Шелд су последњих година били снажно погођени сличним проблемима изазваним климатским променама. Озбиљне поплаве и суше показале су колико су наше реке и њихови становници рањиви када је у питању глобални феномен климатских промена. То је мотивисало Парламент младих са слива реке Саве и Парламент младих са слива реке Шелд да удруже своје снаге како би нашли начин за борбу против климатских промена, кроз глас младих људи.

Темељи за ово партнерство постављени су када су се представници GoodPlanet Belgium, оснивачи Парламента младих са слива реке Шелд и Савске комисије састали на 15. Европском парламенту младих за воде, одржаном 2019. у Русији и открили да обе организације деле исту страст за оснаживање младих људи.



2021. године наше две организације су заједнички аплицирале за пројекат под називом „Чујете ли наше реке?“ а ERASMUS+ Програм Европске уније је одобрио тај пројекат. Реч је о двогодишњем пројекту који учесницима пружа јединствену прилику да упознају научнике и политичке творце, да истражују климатске промене, воде дебате, шире своје знање и унапређују своје вештине. Учесници оба парламента младих веома су забринуте за будућност својих река, спремни да уложе време и енергију у ово важно питање, са вољом да деле своје креативне идеје и раде као тим.

Неке од активности и обука у оквиру овог пројекта одржани су преко интернета, али кључни догађаји су две студијске посете које су окупиле младе из 7 земаља које деле сливова реке Шелд (Француска, Белгија и Холандија) и Саве (Словенија, Хрватска, Босна и Херцеговина и Србија). Свака студијска посета трајала је 6 дана и укључивала је 20 учесника из оба парламента младих.

Прво студијско путовање одржано је септембра 2022. у Генту у Белгији. Били смо одушевљени када смо видели младе генерације како истражују питање климатских промена са толико страсти и ентузијазма. Како би дали што бољу слику о нашем искуству у Генту, пружимо вам прилику да уроните у дневник Милице

Радовановић, ученице гимназије Милош Црњански из Београда:

Сваки дан је био испуњен учењем, играњем едукативних игара, слушањем презентација и истраживањем прелепог града Гента. Berengere из GoodPlanet Belgium научила нас је како да размишљамо и понашамо се као новинари/репортери и како да правимо подкасте. Подједнако смо уживали у нашим активностима на отвореном, као што су играње игара о биодиверзитету и анализа квалитета воде, као и у активностима у затвореном простору, попут предавања на Универзитету у Генту. Била нам је част упознати господина Leona Dhaene-а, генералног секретара Међународне комисије за слив реке Шелд, који нас је провео Гентом, са посебним фокусом на Шелд и његове канале. Нарочито смо уживали у дану који је био посвећен боравку у чистој природи у близини Северног мора. Провели смо дан у Звину, познатом белгијском парку и резервату природе, познатом по разним врстама птица које се тамо гнезде. Тада смо већ сви били измешани, тако да се није могло рећи ко је у ком парламенту младих. Прошло је мање од седам дана, али смо се сви већ јако зближили и створили снажне везе!

Као закључак, ова размена је оставила неизбрисив траг на све нас. Ствари које смо научили и урадили, пријатељи које



смо стекли, говорници и други људи које смо срели на свом путу оставили су нас незасићеним са жељом за још више! Ово је показало како су се млади људи – различити по годинама, националности, језику и држави у којој живе – ујединили око истог циља, и имају много тога заједничког.

Свакако, студијско путовање је било веома успешно и добили смо позитивне повратне информације, не само од учесника, већ и од ERASMUS канцеларије, која нас је охрабрила да наставимо сарадњу и аплицирамо за нове пројекте.

Друго студијско путовање било је у априлу 2023. године у Загребу у Хрватској. Обухватало је много едукативних и забавних активности. Учесници су посебно уживали у сплаварењу на реци Мрежници, посети слатководном акваријуму у Карловцу и обиласку Парка природе Лоњско поље, чије ретензионо подручје има кључну улогу у заштити од поплава. Sari Lari из Светске метеоролошке организације говорила је о климатским променама и екстремним догађајима који се последично дешавају. Њене речи оставиле су невероватан траг на наше учеснике. Страсни еколог Лори Брнчић упознала нас је са принципима живота са што мање отпада (zero-waste) и научила како свако од нас може да допринесе ублажавању климатских промена и води живот на одрживији начин.

Такође, били смо врло импресионирани посетом Хрватским водама и Главном

центру за одбрану од поплава у Хрватској. Како је идеја пројекта експериментисање са различитим приступима комуницирања у вези еколошких изазова, наш програм је укључио радионицу уличне уметности коју је водио Ведран Штимац, познати хрватски илустратор и улични уметник. Учесници су се прилично забавили стварајући сопствене мурале. Такође, један од чланова Парламента младих са слива реке Саве одржао је кратку обуку монтаже видео записа. Овај вид медија је прилично лак да се савлада, не захтева много технике и одличан је начин за изражавање младих. Последњег дана посете учесници су креирали сопствене видео записе користећи материјал снимљен током студијског путовања, а њихови радови су били заиста импресивни. Увече смо имали забавне активности као што су интеркултурално вече и вече интернационалних песама када су учесници имали прилику да искусе разноликост култура и ојачају своје везе.

Азра Аждајић, ученица средње школе Хазим Шабановић из Високог, изнела је своје утиске са овог студијског путовања:

Веома сам захвална на прилици да учествујем на студијском путовању у Загреб. Искрено, то је било најбоље искуство у мом животу. Организоване активности биле су савршено избалансиране између рада и забаве, и лично сам много научила од свих њих. Било је толико тога да се уради, чује и доживи. Људи су били веома љубазни и гостољубиви

и били су отворени да нас науче нечему новом. Стекла сам много нових пријатеља и уживала у прилици да видим и научим нешто о свакој култури и језику. Сви моји нови пријатељи су такође били веома заинтересовани за стицање знања о мојој земљи. Надам се да ћемо имати прилику да се видимо ускоро у блиској будућности, како бисмо могли да наставимо вредно да радимо на спашавању наше планете.

Наше путовање није још завршено и радујемо се раду на овом пројекту до фебруара 2024. године. Драго нам је што су млади стекли више знања о еколошким изазовима, што ће несумњиво повећати њихово ангажовање. Млади су открили да би без здравих река економски просперитет и благостање свих земаља дуж реке били подједнако угрожени. Постало је јасно да решавање изазова са којима се суочавамо због климатских промена захтева да све земље удруже своје снаге и раде заједно. Зато вас молим, чујте наше реке!

Ана Маринић,
Секретаријат Савске комисије

Април 2023., Лоњско поље,
фотографија: Карла Купрез



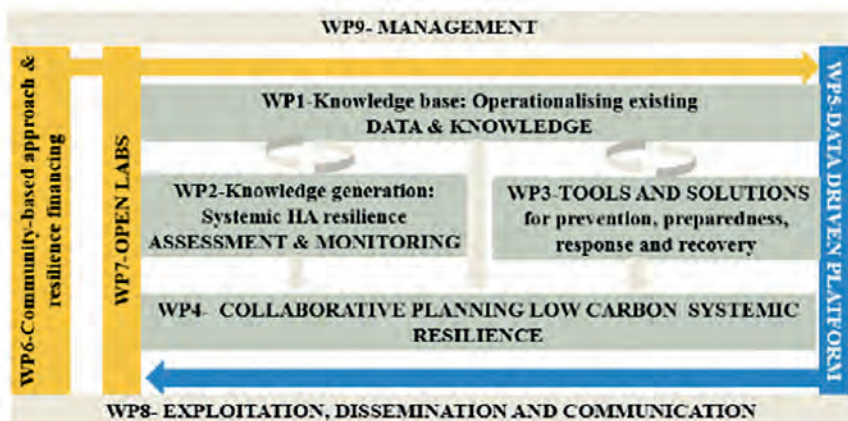
Април 2023., Хрватске воде,
фотографија: Карла Купрез



ПРОЈЕКАТ SHELTER ПРЕКОГРАНИЧНА САРАДЊА, ЈЕДНА ОД ОТВОРЕНИХ
ЛАБОРАТОРИЈА БИО ЈЕ СЛИВ РЕКЕ САВЕ

ЈАЧАЊЕ ОТПОРНОСТИ КУЛТУРНОГ НАСЛЕЂА УГРОЖЕНОГ ПОПЛАВАМА

Области културног наслеђа су веома бујне у сливу реке Саве, пошто су ова подручја дуж реке, историјски пружала добре услове за насељавање



Слика 1. Структура радних пакета имплементираних у оквиру пројекта SHELTER

SHELTER – Одржива холистичка обнова историјског окружења кроз технолошко побољшање и већу отпорност у заједници, EU Horizon 2020 пројекат који је отпочео 1. јуна 2019. и завршен 31. маја 2023. године, развио је унакрсни оквир заснован на подацима и заједници, са циљем повећања отпорности и подршке одрживој обнови културног и историјског наслеђа у Европи.

Пројекат је структуриран у девет дубоко повезаних радних пакета са пет студија случаја, односно отворених лабораторија које су служиле као тестно и образовно окружење. Једна од ових отворених лабораторија, био је слив реке Саве (Сава ОЛ) који је изабран за валидацију свих развоја на пројекту који се односе на заштиту културно-историјског наслеђа на прекограничном мултилатералном нивоу од опасности од поплава погоршаних климатским променама услед повећања интензивних падавина.

Области културног наслеђа су веома бујне у сливу реке Саве, пошто су ова подручја дуж реке, историјски пружала добре услове за насељавање. Штавише, значај се повећава због присуства пет UNESCO-ових локација светске баштине у овој области (погледати

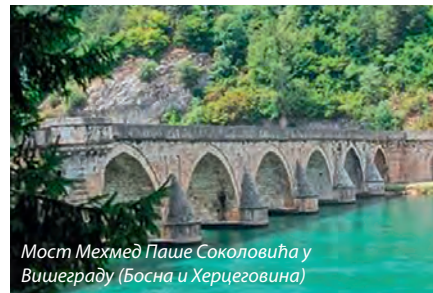
фотографије) и многих других културних и историјских добара, укључујући верске објекте.

Подручје слива реке Саве карактеришу веома осетљива културно-историјска подручја за која никада раније нису прикупљени и усаглашени подаци и информације на нивоу слива.

Током последњих деценија, као последица утицаја климатских промена, културно и природно наслеђе је под утицајем све већег броја опасности од поплава. Ове поплаве имају све озбиљнији утицај, укључујући и прекогранични ниво, постављајући нове изазове за конзерваторе и управнике наслеђа.

UNESCO је у потпуности посвећен решавању утицаја климатских промена на природно и културно наслеђе и јачању културних потенцијала за глобално климатско деловање кроз Конвенцију о светској баштини, очување нематеријалног наслеђа и традиционалног знања и подршку културним институцијама и учесницима, користећи сва искуства својих међународних конвенција у области културе.

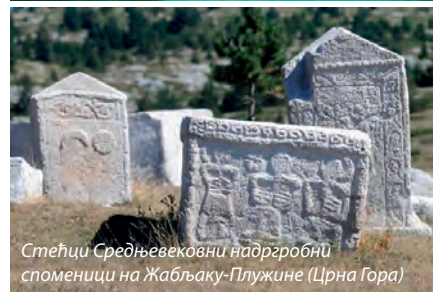
Земље са слива реке Саве такође имају дугу традицију сарадње у прекограничном управљању ризиком од поплава. Ова сарадња је поново успостављена 2002. године кроз



Мост Мехмед Паше Соколовића у Вишеграду (Босна и Херцеговина)



Национални парк Плитвичка језера (Хрватска)



Стећци Средњевековни надгробни споменици на Жабљаку-Плужине (Црна Гора)



Стећци Средњевековни надгробни споменици у Перућцу-Растиште-Хрта (Србија)



Преисторијске Сојенице у Алпицама у Изу (Словенија)

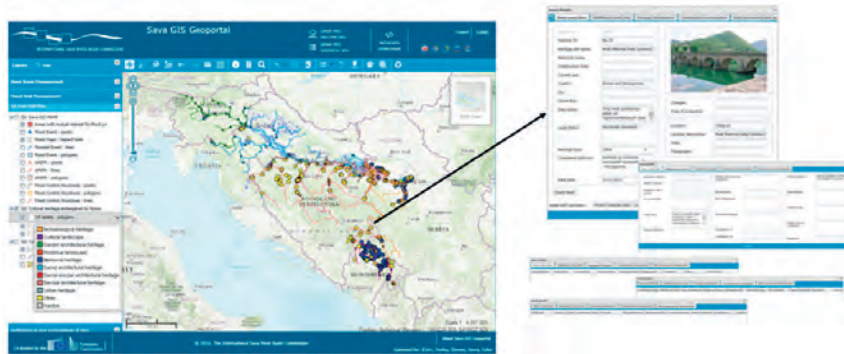
Слика 2: Области UNESCO светских баштина у сливу реке Саве

Оквирни споразум за слив реке Саве (Оквирни споразум) и даље је унапређена кроз Протокол о заштити од поплава уз Оквирни споразум (Протокол), стварајући стабилну правну основу за спровођење свих договорених активности. Ове активности се спроводе преко заједничке платформе – Међународне комисије за слив реке Саве (Савска комисија).

Савска комисија и UNESCO-ов Регионални биро за науку и културу у Европи удружили су своје капацитете и механизме сарадње и координисали пројектне активности пројекта у оквиру Сава ОЛ. Активности Сава ОЛ биле су усклађене са главним SHELTER циљем повећања отпорности културног наслеђа путем шеме управљања на више нивоа, као и алата који подржавају планирање управљања поплавама и процедура за ванредне ситуације заједно са свим заинтересованим странама.

Сава ОЛ је обухватао циљне заинтересоване стране, укључујући представнике надлежних националних институција који сарађују у оквиру Савске комисије и UNESCO-а, али и управљачких тела локалитета културног наслеђа, служби за планирање и ванредне интервенције у случају поплава, као и професионалне екипе волонтера. Стална стручна група Савске комисије за спречавање поплава и Стална стручна група за ГИС такође су биле активно укључене. Поред тога, Савска комисија је успоставила Радну групу са јасним мандатом током трајања пројекта, али и као основу за постпројектну платформу заинтересованих страна. Укупно је било ангажовано 40 релевантних и одговорних организација, од којих је 16 организација додатно ангажовано у раду Радне групе Савске комисије.

Кроз активности Сава ОЛ, прикупљени су подаци о културном наслеђу од релевантних државних институција за око



Слика 3: Унапређени Сава ГИС и интегрисани подаци о културно-историјском наслеђу угроженом поплавама

1200 добара у плавним подручјима у сливу реке Саве. Подаци и сродне информације су преконтролисане, прочишћене, консолидоване, похрањене у постојећу базу података Сава ГИС, и постављене на Сава ГИС Геопорталу. Поред тога, унапређени су Сава ГИС Геопортал и повезани интернет алати за обраду, управљање, креирање и подршку размени података.

Локације које су најподложније поплавама и климатским променама, у зонама од заједничког интереса за заштиту од поплава (AMI), према Протоколу су прописно анализирани као студија случаја пројекта, уз одређене почетне анализе утицаја поплава на локалитете културног наслеђа у оквиру AMI-а.

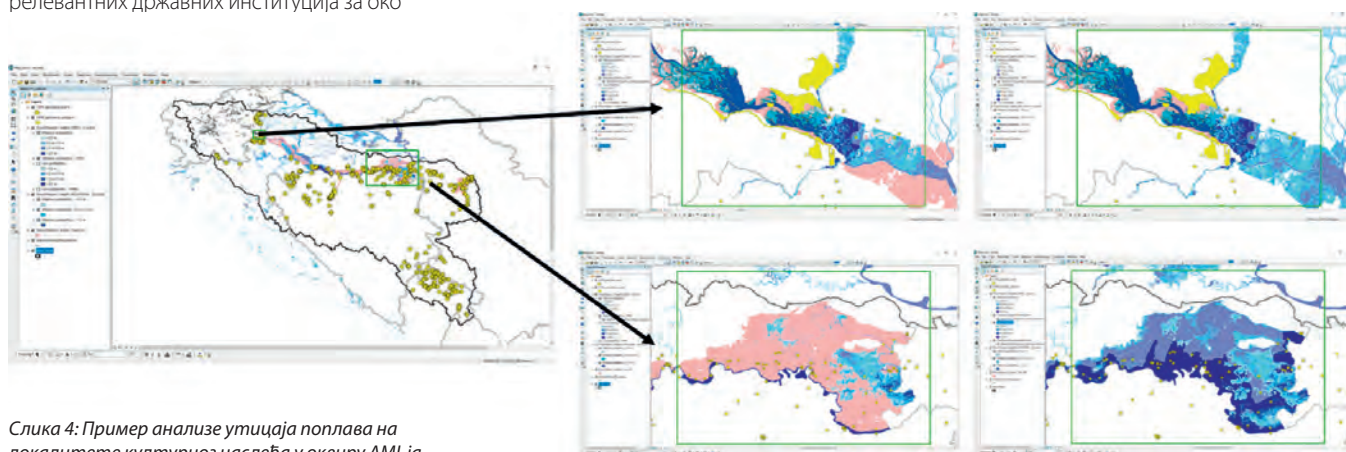
Услед ситуације са Ковидом, није било прилике да се организују догађаји уживо и на једној локацији окупљају стручњаци из 5 земаља како је првобитно планирано. Као јединствена прилика, током 12-14. септембра 2022. године, одржан је догађај вршњачког учења, заједно са заинтересованим странама Сава ОЛ, тачније Радном групом Савске комисије, када су учесници посетили и комуницирали са заинтересованим странама из Отворене лабораторије Дордрецхт у Холандији. Овај догађај вршњачког учења деловао је као механизам искуственог учења,

фокусирајући се на три теме: (i) управљање ризиком од поплава, (ii) заштиту културног наслеђа и (iii) реаговање у ванредним ситуацијама. Чланови SHELTER отворених лабораторија посетили су неколико подручја и организација у Холандији, уз пружање различитих могућности учења кроз искуство како би се различити приступи предузели за решавање заједничких проблема.

Добра сарадња између различитих државних органа надлежних за пројектне активности – цивилну заштиту, управљања поплавама и културним наслеђем, као и између UNESCO-а и Савске комисије на тему вода, културе и образовање кроз Парламент младих са слива реке Саве, покренула је процес развоја Меморандума о разумевању између две међународне институције.

На основу успешне сарадње између организација, заинтересоване стране ангажоване на пројекту предложиле су наставак рада и сарадње органа надлежних за културно наслеђе и управљање ванредним ситуацијама, под окриљем Савске комисије. Јавно доступни резултати пројекта Схелтер доступни су на: <https://shelter-project.com/>.

Мирза Сарач,
Секретаријат Савске комисије



Слика 4: Пример анализе утицаја поплава на локалитете културног наслеђа у оквиру AMI-ја